

זהירות בדרכים

לקט תגובות, תובנות, הרגשים וטיפים לחיים
מה'שמורות' לבית 'שמורה במבול'

פרולוג · 4
מחשבים מסלול אחד
ובו ניזכר במה שדחף אותנו לצאת לדרך

פרק ה' · 24
חברים (?) לדרך
ובו נסיר מעמיתנו לעבודה את כתר החברות

פרק ד' · 19
דרך תבונה
ובו נעצור. נתבונן. ונקבל כוחות חדשים!

פרק ג' · 16
תפלת הדרך
הפרק של לפני הכל, אחרי הכל, וגם בתוך.

פרק ב' · 14
נשיאה טובה
ובו נקרא מילות הזדהות ונשיאה בעול עם הקושי העצום

פרק א' · 7
עסק (כ)ביש
ובו תתואר תמונת המצב העגומה

פרק י' · 44
דרכי דרכי נועם
ובו נגלה זווית ייחודית למיקום שלנו על גבי המפה!

פרק ט' · 41
להאמין בדרך
לא יאמן כמה שזה חשוב!

פרק ח' · 38
דרכים נוספות
ובו נקרא על עוד דרכים יצירתיות לעמוד איתן למול סחף פגעי הסביבה

פרק ז' · 32
תחנת דלק - הזדמנות פז
ובו שפע רעיונות להטענה ומילוי מצברים

פרק ו' · 29
דרך האל
ובו נגביה ליבנו בדרכי ד'!

פרק סיום · 46
סוף הדרך!
ובו נראה שפה הדרך רק מתחילה...

זהירות בדרכים

כל החיים שלנו הם דרך אחת ארוכה.

ימי שנותינו שבעים שנה ואם בגבורות שמונים שנה, עד מאה ועשרים - אנחנו בדרך!

הזן כתובת מוצא הזן כתובת יעד -

דע מאין באת ולכן אתה הולך,

וחקוק זאת לנגד עיניך כל ימי חיך.

ומה עם פרשת דרכים? מה נעשה ליום שנגיע לספקות, התלבטויות, שני צדדים, שלושה כיוונים???

היאך נשמור על עצמינו לאורך כל הדרך במתווה הבטוח מפילות ומעידות??

ומי יתקע כף לידינו שנתמיד לעלות בדרך העולה בית קל??

כל עוד נתענגנו בחממת בית יעקב,

בתום והטוהר מבית אבא ואמא,

בחינוך היהודי המושרש מדורי דורות,

בהווי הקהילתי של שומרי תורה ומצוות -

היינו שמורות ובצורות.

היתה נהירה לנו הדרך,

וגבולותיה מסומנים היו בקווים אדומים ובולטים.

ואם בכל דור ובכל מצב חובה עלינו לבחון מעשינו, לדקדק אחר טוהר כוונותינו ולעשות חושבים לנפשנו -

על אחת כמה וכמה וכמה וכמה (ועוד כמה 'כמה') בדרך החושים, הברקנים והקוצים,

במסלולים רבי המוקשים בהם אנו, חברות השמורה, צועדות יום יום בשעות העבודה.

מימינו בורות שחת, משמאלנו תהום פרושה,

ואם ניקח חלילה כמה מטרים בסטיה קלה - אוי לנו ולנפשנו...

ועל כך אומר הפסוק בשמות ג, י"ז:

"ויאמר ד' אל משה דבר אל בנות ישראל ואמרת אליהן אישה כי תצא לעבוד במקום אשר אין יראת אלוקים ושמרה את משמרת ד' בכל הימים והיו עיניה רואות את מוריה"...

ובכן,

לא צריך לחפש באוצר החכמה כדי לדעת בודאות שאין פסוק כזה בכל חמישה חומשי תורה, בנביאים ובכתובים.

הכל כתוב בתורה, לא הכל כתוב במפורש בתורה.

יש הלכות ברורות מה מותר מה אסור, מה דאוריתא מה דרבנן, מה הותר במקום הפסד ומה אסור לעולם.

יש גם רגש יהודי, רגש אמיתי, רגש שלא כתוב אבל הוא מפורש בתורה.

ואם עם ישראל לתקופותיו ולדורותיו חי והתקיים על בסיס הרגש הזה, ושרד בזכותו - אנו, שדרכינו מלאת רפש ובוץ, זוהמה ולכלוך, על אחת כמה וכמה וכמה...

הוא הרגש שמתווה לנו גבולות, שמעמיד לנו חומות, ששומר עלינו מכל חספוס ופספוס, מכל טעיה ודהייה, מכל ירידה ומעידה, מכל עקמימות וחוסר תמימות. הצו המצפוני שתובע בנו את צורתנו היהודית האמיתית. הניצחית.

יצאנו במקבץ כללים והנחיות עזר לבטיחות בדרכים,

לתת במה של כבוד לרגישות שלנו ולהשחזיז את חוד החנית שלה.

תודה מיוחדת לשמורות היקרות ששיתפו ותרמו מנסיגות תובנות, רעיונות, חיזוק ועידוד.

והלואי ש"תגיענו למחוז חפצינו לחיים ולשמחה ולשלום!"

קדימה,

יצאנו לדרך!!

שלכן,

נעמי

מצוות ה'שמורה' ועורכת "זהירות בדרכים"

פרלוג

מחשבים מסלול מחדש

ובו ניזכר במה שדחף אותנו לצאת לדרך

איך לשמור על החום היהודי

שלום לאה,

רצייתי לשתף בנקודה שמעסיקה אותי.

סומכת עלייך שתמצאי הזדמנות להתייחס אליה.

נראה לי שנגעו בעבר בנקודות דומות,

אבל בכ"ז...

מודה מאוד מאוד,

ואם יש משהו שכן מחמם ומרטיב אותנו קצת מפעם לפעם - הרי שזה ה'טפטופים' שלך -

תרתי משמע...

כמים קרים על נפש עיפה.

תחושה כואבת מאוד שמלווה אותי בחודשים האחרונים ואינה מרפה ממני. מזה כשנתיים שאני נאלצת לגלות ממקום תורה - קרי חדר מורות, גננות וכו, אל ה'סביבה המעורבת'

אני זוכרת עד היום בחדות את התחושה המקפיאה שאפפה אותי במשך כמה חודשים מהמפגש עם העולם הריק והנבוב שאין בו כלום חוץ מטיסות\ עבודה\ חופשים משכורות וכו'

אני זוכרת אילו נאומים דמיוניים היו עולים לי כל ערב לפני השינה על משמעות החיים ועל קרבת אלוקים, שאני כביכול נושאת באזני החברה ומנענעת להם את הלב.

איך כל יום כמעט תפסתי אי מי ברצון לקלף אותו מהריק והחלל הזה, ולהטעים אותו מעט מהתוכן שלנו מהאושר האמיתי השמור לעושי רצונו, ומבקשי קרבתו, מהטעם האחר שיש לאותה עבודה\ גידול ילדים וכו' כשיש לך משמעות ואידיאל בכל אחת מהפעולות שלך.

זוכרת עדין איך כל שבת הרגשתי חמימות מיוחדת מעצם הניתוק מהיובש העצוב הזה.

איך כל תפילה - מעבר לחמימות האישית שהיתה בה - היתה לי צביטת רחמים על כל הסביבה שלא זוכה לטעום ממנה.

וכו' וכו' וכו'

והיום מה??

שנה+ עברה,

ואיפה התחושות?

איפה הכאב?

איפה הרחמים?

מרגישה שנעטפתי גם אני באיזה מעטה של קרח רוחני שאיני מצליחה להמיסו.

כמובן ששבת זו שבת.

תפילות זה תפילות - אבל החמימות.

ה'פייר', הלב היהודי החם, האידישע מאמא הטהורה.

הכאב היהודי. כל התחושות שליוו אותי בתחילה כאילו נעלמו.

ידוע שההרגל מקהה את רגש ההתפעלות, וזה מה שמקשה עלינו את האמונה חושית.

אך כואב לי כ"כ שגם ההרגש הזה של כאב תהומי על אחינו התועים התכהה. ההרגש המתוק הזה של אשרינו מה טוב חלקנו - התיבש.

מרגישה שהיום אצלי המבט הוא סוג של: בסדר, אז אנחנו ככה - והם ככה.

יש כל מיני סוגים של אנשים...

איך אותם דברים, מושגים ומשפטים שזעזעו אותי לגמרי בתחילה - היום אני נשארת כמעט בשוויון נפש מולם.

אז נעזוב לרגע את הכאב שלי על עצמי.

הרבה חילוניות שבעיני הן בסדר גמור. מה ההתנשאות הזו? באמת כולנו יותר טובים מהם? את יודעת כמה פעמים הייתי צריכה עזרה ודווקא חילונית עזרו לי במאור פנים ובחברות איתנה? לא רק עזרה מקצועית, היתה לי בעיה בבית ודווקא חברה חילונית התמסרה מאד, ואפילו הציעה לי תמיכה כלכלית!...

את חושבת שאנחנו בגן חובה שאת יכולה 'למכור' לנו את הסיפור שכל היהודים הם צדיקים ונפלאים ועלינו לחפש רק את קרבנותם, ולברוח מ'הגויים הרשעים' המאיימים לבלוע אותנו ולאבדנו...

בקיצור, אני חושבת שמן הראוי לחזק את הבנות שילמדו לקחת מכל אדם את הנקודות הטובות שלו, באשר הוא אדם. מקווה שיהיה לך מספיק אומץ לפרסם גם את הדברים הללו, אפילו שאת חושבת אחרת (אולי אפילו יהיה לך עד כדי כך אומץ - ותקבלי את דעתי)

המשך למסיבות פורים

שלום!!!

גם אני, כמו כולן, קוראת את הדברים הנפלאים ומנסה להתחזק כמה שיותר. קראתי עכשיו את התגובות ל"מסיבות פורים", ועלתה לי השאלה הבאה - מבין השורות נשמע כי גם לשהות במחיצת נשים שאינן ברוח התורה, זו בעיה. האם אכן זו בעיה לדוג' לשבת לאכול ארוחת צהריים עם נשים שאינן מאנ"ש? כמובן, לא מדובר על מצב שבו ישנם דיבורים אשר אינם לרוחנו שזה ברוח...

שוב, תודה רבה על כל החיזוקים!!!

בשורות טובות!!

אבל הילדים, המשפחה.

והרי כולנו רוצים לגדל בנינו לתורה ויר"ש בהתלהבות בחמימות עם כל היידישקייט, התמימות והפשטות- וזה סותר.

אין מה לעשות.

בודדות ראיתי שיושבות בסביבה מעורבת ומצליחות לשמור על טבעיותן וחמימותן מבלי שדבקה בהן הקרירות החיצונית הזו.

כל הזמן עומדת מול עיני שיחתו הידועה של הרב משה מרדכי שולזינגר זצ"ל, שאמר שיש כמה דרגות ביהודי.

יש יהודי בוער, יש יהודי חם, יש יהודי פושר, ויש יהודי קרר...

וכל כך מפחיד שאנחנו נאלצות לעבוד ממש בתוך המקפא...

אשמח לשמוע מאי מי מכן שזכתה ולא קהו חושיה עם השנים, ולא נתנונו תחושותיה עם הימים...

'למה בכלל צריך לשמור מרחק?'

שלום לאה,

בדרך כלל אני מזדהה עם הרבה מהנקודות שאת מעלה. אבל עכשיו אני מרגישה כועסת... (וסליחה אם אני קצת בוטה, אני לא רוצה לפגוע, אבל אכפת לי ממש!)

תגידי, לא נראה לך קצת מוגזם כל הנושא הזה של שמירה על הגבולות מהאנשים החילוניים בעבודה. אני חושבת שיש בהחלט אנשים שצריכים להתרחק מהם (ואני גם מבינה דווקא את שמירת הגבול עם גברים!) אבל יש

פרק א'

עסק (כ) ביש

ובו תתואר תמונת המצב העגומה

שלום וברכה ...

סליחה שהשהיתי את תגובתי, זה לא שלא היה לי את האומץ, אלא פשוט, חשבתי ששאלתך כנה מספיק כדי לתת לה את הכבוד הראוי לה בתשובה מנומקת היטב (ואת הזמן, אכן, לא היה לי...). השבוע, כשאנו קוראים בפרשה על מעמד הר סיני, זה 'דגדג לי באצבעות' והזכיר לי שאני חייבת לך תשובה ואני מקווה שתשובתי תתקבל על ליבך... סתם כך השבועות הללו, של זמן קבלת התורה בסדר הפרשיות, הם זמן מצוין להזכיר לעצמנו עקרונות ואמיתות שמטשטשות לעיתים בצוק הימים...

ראשית, חושבת שצריך להקדים ולחדד לעצמנו שאין הכוונה להעמיד במסדר את כולן ולמייין לפי גובה (רוחני). בואי נסכם את התובנה הבסיסית **שזאת לא הסוגיה**. איננו עסוקות בלשפוט ולסדר מקומות בגן עדן. זה לא התפקיד שלנו ואין לנו כלל השגה בכך. "האדם יראה לעיניים וה' יראה ללבב" עמוק הרבה יותר ממה שאנחנו יכולות בכלל לשער. אנחנו ניגשות בצורה עניינית כדי לראות מהי הדרך בה נוכל לקדם את עצמנו אל המטרה שלשמה הושמנו בעולם. **ומכיוון שהאדם הוא יצור מושפע חברתי טוב נעשה עם בנוסף לבחירת השביל, נתן את הדעת גם על החברים למסע**. נראה שגם את תסכימי איתי שהחלוקה הכי בסיסית ל'קבוצות' של מי שנמצא מסביבנו לעבודה היא 'השומרות תורה ומצוות' ואלו שאינן. לא נכנס עכשיו לשאלה של 'תינוקות שנשבו' וכו' כי הקדמנו ואמרנו שאנחנו לא מחלקות כרטיסי כניסה לגן עדן ולא נמצאות בתקן של שופטות... רק לשאלה של סוג החברה שנבחר ללוות את עצמנו למסע החיים שלנו.

משאלתך עולה שקשה לך עם זה שאנחנו 'פוסלים' אנשים 'רק' על רקע חילוניותן בעוד שהן מתנהגות באנושיות ראויה לציון ובחברות נאמנה בהחלט.

ברשותך, אצטט לך כמה שורות מ'דרך תבונות' של הרמח"ל

לא באתי לחדש, אלא לזכור ולהזכיר את הדברים:

אולם במעשיהם של ישראל תלה הקב"ה תיקון כל הבריאה ועילוייה כמו שכתוב. ושעבד, כביכול, את הנהגתו לפועלם להאיר ולהשפיע, או ליסתר

ולהתעלם ח"ו, על פי מעשיהם. אך, מעשה האומות לא יסיפו ולא יגרעו למציאות הבריאה ולגילויי יתברך שמו, או היסתרו. אבל, ימשיכו לעצמם תועלת או הפסד אם בגוף ואם בנפש...

הרמח"ל מסביר שיש שתי סוגי השפעות בעולם. השפעה מקומית והשפעה כללית. למעשיהם של אומות העולם יש השפעה מקומית. "תן דעתך שלא תקלקל את עולמי". אל תרצח, אל תתלש אברים מהבהמה בעודה חיה, ונהלו סדר בסיסי במדינותיכם. ההשפעה היא מקומית, הקלקול שהם מסוגלים לעשות-הוא מקומי, והציונים הם בסיסיים בלבד.

אין גוי שיעמוד לדין על כך שלא למד את ההלכה היומית של שבע המצוות בעיון...

היהודי הוא מציאות אחרת. תפקיד שונה ואחריות אחרת.

על היהודי מוטל לקיים את כל העולמות כולם!

איך? על ידי שמקיים את מצוות התורה, הוא מתקן את כל הבריאה ועילוייה. ההשפעה שלו היא עצומה!

ו... הנזק שהוא עושה באי קיום התורה והמצוות בהתאם.

תארי לעצמך ערב שירה. כולן שרות בערגה שירי נשמה וכיסופין. האמת, פה ושם בקהל יש אי אילו זיופים. לא כולן זמרות מלידה. זה בסדר. הבת שליידן מניחה אצבע בתנוך האוזן ומשיכה. לא סוף העולם. אבל, אם הזמרת **שהרמקול ביד שלה** תתחיל לזייף, זה כבר משהו אחר... כולן תחושה אי נוחות רבה ותאבדנה את הכיסופין ואת הטעם בשירה. אם בעלת הרמקול תמשיך לזייף, ואולי גם תגיד שטות או שתיים לתוך המקרופון, זו בהחלט בעיה כללית! היא הרסה לחלוטין את הערב שהיה אמור להיות מרומם כל כך...

זה בהחלט סוף 'האולם'...

אנחנו רואים סביבנו אנשים שנראים 'בסדר': מתורבתים, נימוסיים, 'מכילים' 'בעלי מודעות חברתית גבוהה' ועוד כל מיני תארים הלוקחים מתרבות העולם. הבעיה היא שכשהם מתארים את גויי הארצות זה טוב, והגון. הם יכולים אפילו להתהדר בתאר 'חסידי אומות העולם'.

יש חברות אוטובוסים הנוהגות לתלות 'תקנון' נוסעים ליד המושבים "לא לירוק, לא לפצח גרעינים ולא לשים רגלים על המושב"... יתכן ואנחנו נפגשות בהרבה אנשים ש... איך נגדיר אותם? "לא יורקים" "לא מפצחים גרעינים" ואפילו "לא שמים רגליים על המושב"...

וודאי תוכלי להשלים את 'התקנון' החברתי המקובל' ולגלות שהרבה מאלו שסביבך מאמצות ושומרות... אבל השאלה היא אחרת לגמרי! הלו! את/ה יהודי/ה את מחוייבת בהרבה יותר מזה... **בשביל יהודי**, להתנהג כמו גוי, אפילו גוי מתורבת מאד, הגון ומקיים את כל ז' מצוות בני נח, **זה חורבן!!!** אם היינו מרגישות את דברי הרמח"ל במוחש ומבינות שזאת שלצידי גורמת להשפעה שלילית בכל צינורות ההשפעה של כל העולמות כולן, היה לנו קשה להרגיש בקרבת הלבבות איתה... גם אם היא עושה את זה 'בעדינות' ו'בנימוס'... האם זה בכלל רלוונטי בכלל כמה היא נחמדה ו"אנושית" אלינו???

אז, זהו...

מאחר ואת ב'שמורה' וטרחת לשלוח לי את השאלה, אני בטוחה עליך שתקבלי את הדברים באור האמיתי שלהם.

אין הכוונה חלילה לזלזל או חלילה לפגוע מאי מי.

עלינו לכבד את כולן באשר הן, להתנהג כראוי ולדאוג שיאמרו עלינו 'אשרי מי שלמדו תורה'...

אבל-

פנימה בלב,

חובה עלינו לזכור.

מה תרומתם של שומרי התורה והמצוות ל'עילוי כל העולמות'?

ומה גדול הנזק... של מי שאינו...

בתפילה ל"ומלאה את הארץ דעה את ה' כמיטת לים מכסים"

שלכן,

לאה

אבל כשמסביבנו יש אחים (אחיות...) שאמצו לעצמם את גרסה 'לייט' של הנהגות, היישר מהתרבות המערבית. הם שומרים על החור באוזן, לא מבזבזים שקיות נילון, הומניים (אפילו לחיות), נעימי הליכות ועוד כל מיני מצוות 'שהעידן' גרמן.. זה באמת 'שומו שמיים' זה משהו שמזייף נוראות על רמקול בווליום גבוה!

אי אפשר להיות במחיצתו, לא בגלל שהוא **רע אלינו** אלא פשוט כי בכל רגע ורגע שהוא אינו מקיים את מצוות התורה הוא **מקלקל את כל הבריאה ועילויה!**

היש חמור מכך?

בפרשתנו מוזכר המדרש על הפניה של הקב"ה לבני עשיו, ישמעאל ועמון ומואב בהצעה לקבל את התורה. כולן יודעות ש'לא תרצח' 'לא תנאף' ו'לא תגנוב' היו מטלות קשות עבורם והם סרבו לקבל את התורה, חשבת פעם על השאלה החזקה (ואני מודה שגם אני לא...) והלא כל הדברים הללו הם דברים שגם בני נח מצווים עליהם! מה פירוש שהם סירבו לקבל את התורה בגינם??? אלא, אומות העולם עמדו בצומת הכרעה, האם הם מקבלים עליהם את התפקיד הזה של אחריות לכל העולמות כולם. לעשות את כל המצוות כולן על פרטיהן ודקדוקיהן, ככה 'בעיון' ועם כל העומק... לא קיום שטחי אלא כזה המבין את גודל האחריות של מי שנושא ברמה את דגל **'עילוי כל העולמות כולן'...**

אנחנו, בני ישראל, קיבלנו את התורה המצווה ומורה לנו שקיום המצוות זה משהו הרבה יותר עמוק מקיום 'מוסכמות חברתיות' מקובלות... עבודה זרה? שפיכות דמים? גילוי עריות? לעם היהודי יש סטנדרטים גבוהים הרבה יותר מהקיום השטחי של בני נח... ממשיכה התורה מיד אחרי עשרת הדברות ומצווה עלינו להרחק עצמנו מכל שמץ של עבודה זרה, אפילו כרובים מכסף וזהב אסורים... לא לרצוח? כולם מצווים להישמר מרציחה. אבל אצלנו זה 'עד הסוף!' אנו מצווים לעשות גדרות על גבי גדרות, אפילו לא לבנות מזבח מאבנים שמניפים עליהם גרזן, המקצר ימיו של אדם... ו'לא תנאף' זה אומר לעשות סייג על סייג **'ואף על פי שאינו גילוי ערוה ממש שהרי כתיב ועשה להם מכנסי בד, הרי הרחבת הפסיעות קרוב לגילוי הערוה הוא'**

לאחר תקופה ארוכה היה איזה שהוא תקר בעבודה איזה שהוא ניגוד אינטרסים בתפקידים של שתיהן, וחברתי הייתה בטוחה שזה לא יפגע ביחסים שלהן מה שקרה שהחילונית התנהגה בצורה מכוערת ביותר (ולא כאן המקום לפרט...), פתאום "נעלמו" כל ההתנהגויות המתורבתות והיפות, ברגע שמהו פגע באינטרס האישי שלה - "רק אין יראת אלוקים... והרגוני", **זה היה כל כך בולט אין שאנשים ללא יראת שמים אמתית יכולים להתנהג מאד יפה עד ש- משהו נוגע להם אישית.**

5

זה פשוט מצמרר לחשוב איך התקררנו בקטע הזה, **שאנחנו יושבות ליד אנשים שחוטאים את החטאים הכי חמורים - שבת כשרות ושאר איסורי כרת, ולא מזדעזעות מכך.**

זה מזכיר לי שבפעם הראשונה שהייתי בשבת מעיר חילונית וראיתי רכב נוסע בשבת (בתור אחת שגדלה בבני ברק) הייתי המומה וכאובה, ואחרי כמה פעמים - התרגלתי...

תשובתך טובה וחשובה לא רק למי שלא מודעת לכך אלא לכולנו.

6

אני חושבת שחסרה הדגשה:

כתב הרמב"ם **דרך ברייתו של אדם - להיות נמשך בדעותיו ובמעשיו אחר ריעיו וחבריו**

כל דיבור שאנו שומעים משפיע עלינו, בתת מודע.

כאשר אנחנו מתחברות / מתיידדות עם מישהי שאינה שומרת תורה ומצוות / בעלת דעות פסולות וכו'

גם אם היא 'נשמה יהודית' ומידותיה נראות מצוינות להפליא, (עד לשעת מבחן... כשזה מתנגש באינטרס שלה)

אנו מושפעות, גם אם לא מרגישים את זה במידי, הדעות וההשקפות שלנו לאט לאט משתנות.

2

הרבה פעמים כשעובדים עם אנשים שאינם (עדיין) שומרי תורה ומצוות באיזה שהוא מקום **הרגש הטבעי מתקנה** וחושבים "אז מה אם הם לא חרדים, הם גם נחמדים/בעלי מידות טובות וכו'".

אבל האמת היא שזה פשוט לא נכון!! הפסוק שצריך להיות תמיד מול העיניים הוא: "רק אין יראת אלוקים... והרגוני"!!!

והאמת היא שהתשובה לסתירה הזאת נמצאת במצב של ניסיון, מכל תחום שהוא, איך הם מתנהגים אז ואיך אנחנו.

ומפורט על זה הרבה בספרי המוסר שכל המידות הטובות של מי שאינו עובד ה' הן מן השפה ולחוץ.

3

התרגשתי לקרוא על השומרות על הגבולות- ההבדל בין האור לחושך, **ידוע שהניסיונות בחבלי משיח לא יהיו ניסיונות של אסור ומותר אלא ניסיונות של תרבות**, בדור של היום לפעמים אני מרגישה שאיבדנו את הצביון של "בית של תורה", כביכול כל מה שלא כתוב בתורה מותר גם לנו, שמחתי מאוד שהעלית את הנושא, ונראה לי חשוב להרחיב עליו, כמו"ב אשמח מאוד אם תכתבי מידי פעם על ענין הנהגות של הדור שלפעמים סוחפת גם אותנו שמקבלים את הסיפוק ממקורות אמיתיים.

ישר כח גדול! מקנאה בזכויות שלך!!!

4

ישר כוח על החיזוק העצום, ישלם ד' שכרך.

מסכימה עם כל מילה שלך, מכירה מקרוב מקרה של חברות קרובה של אישה חרדית שמורה מאד (!!!) עם אישה חילונית "מתורבתת" ו"ערכית" שהתנהגה מאד יפה, במשך חודשים ארוכים ממש "פרחה" החברות וגלשה גם לזמנים של מחוץ לעבודה, טלפונים בערב וכו'

10

אני עובדת חצי שנה במקום חילוני גמור, חרדית יחידה. לבינתיים מאד מרגישה ומזדהה עם החלק הראשון של המכתב... מאד מלחיץ אותי לשמוע שהרגש הזה קוהה עם הזמן, אשמח לשמוע עצות איך לשמר ולחזק אותו. אני משתדלת להיות עם אוזניות כל היום, ככה זה מנתק אותי מהסביבה. אם אני שוכחת לכמה דקות את האוזניות אני מתחרטת על זה, **כי כמעט שלא עוברת דקה בלי איזה משפט מגעיל שלהם...** ירחם ד'! ובאמת, מה אני צריכה לשמוע את המילים המלוכלכות שלהם?

11

למרות שכמעט כל מי שבצוות שלי חרדית (כולל ראש הצוות) אני נדהמת כמה כל פעם מחדש צריך להתחזק... ואפילו בדברים הקטנים ולכאורה "חסרי המשמעות"

בדיוק שבוע שעבר אמרתי לחברה שלי שכשהיינו בתיכון אפילו לא תמיד אחזתי באיזה חודש לועזי אנחנו. כשהיו מדברים איתי בתאריכים לועזיים הייתי רצה ללוח שנה לבדוק מה זה אומר במונחים "שלנו".

פתאום בסביבה העבודה שלנו, בה מעבירים תוכנה בגרסת דצמבר, וכנס תחילת שנה הוא בינואר, הלוח שנה שלי הפך לצערי להיות לועזי. וזה צורם לי שאני כבר לא מרגישה בלבול כשמדברים איתי על התאריך ה-X בחודש מסוים...

זה מזכיר לי את המשל על בן המלך שגלה עם אביו לכפר והקיא בכל פעם שאכל את הלחם הכפרי. הוא היה בוכה ואביו היה שמח. כשהתרגל אחרי מספר חודשים לאוכל הוא שמח אך אביו בכה. הוא הסביר לו שכל עוד האוכל הכפרי היה גורם לו להקיא- נשארה בו העדינות של בן המלך שרגיל למאכלים מנופים ומבוררים היטב. **עכשיו הוא בוכה כי הוא רואה שהתרגל למאכלים הללו,** וזה אומר שהוא איבד את העדינות שלו ומה שהפך אותו להיות בן של מלך, והפך להיות כאחד הכפריים...

אם את לא מבינה מה רע בלחשוב כמו חילונית ואולי גם להתנהג כך, למה את בכלל חרדית??????????

7

אני כ"כ מבינה את דבריך, שמורה יקרה, כ"כ זוכרת איך נחרדתי בימים הראשונים שלי ב'עולם הגדול' מהחוסר צניעות, משחוק וקלות ראש של אנשים ונשים, מהיכולת לשקר במצח נחושה, מדיבורי לשון הרע, מצורת דיבור רדודה. הרגשתי גועל, נבהלתי, אבל לא הייתה לי ברירה. **באמת הרגש נורא מתקנה,** עברו כמה שנים מאז. אני אשמח לחבור אליך ולקבל טיפים לחיזוק.

8

זהו חוץ מהסיכון של חברות כזו- לשמוע את השפה שלהן, לראות את ה (חוסר) לבוש שלהן, **לשמוע את העברות שהם עושים בלי להניד עפעף- זה מקרר את הרגש היהודי הטהור שלנו**

9

קראתי את הדברים והצטמררתי. **אילו בדיוק הנקודות שמפחידות אותי כ"כ.** כעת אני בתחילת דרכי בעבודה, ממש בשנה הראשונה ולמרות שעכשיו אני עדיין לא מרגישה את ההתקררות אני ממש נבהלת לחשוב על ההמשך. איך אני נותנת לעצמי להיות רוב היום, בשעות הכי פוריות, להיות במקום הרחוק כ"כ ממושגי ושאיפות? מה יהיה בעוד 15 שנה בעז"ה? זה ממש גורם לי הרגשה של עצבות ודאגה. אני מודה לה' כל יום שלא שם חלקי ביניהם, בעולם הריק הזה, אבל המחשבה שח"ו יכול להיות משהו שיגרום להרגשה הזו לדעוך, שח"ו החמימות והרגש יתקררו, (והרי כולנו יודעים שהמקומות הללו גורמים לכך, לצערנו) ממש מביאה לדמעות בעיניים.

ברור שלהיות מורה שומר יותר...

15

אשמח לקבל תגובות

דבר ראשון זה **המודעות לכך שחלה ירידה בחמימות** שלנו והיא חשובה מאד ולגבי איך מחזירים אותה גם אני מחפשת פתרונות ועצות אשמח לקבל:

16

תודה על המייל

ב"ה אני עובדת בחברה חרדית לגמרי ממש משלנו

אבל גם כל זה אני גם מרגישה קצת קרירות

כי אין שעורי השקפה וחסר קצת דמות חינוכית ערכית אנא תנו טיפים לשמור על החמימות...

17

חוט השני הגר"נ קרליץ שליט"א: על הנשים להיזהר בעבודתן בכל עניני הצניעות, בין בלבוש, בין בהתנהגות. וכן, שלא להקל ראש. וכמו כן לדעת, שאין לחפש עבודה ואין לעבוד במקומות שהם סכנה לאישה.

אני חושבת שהמשל הזה עם הערבים הוא משל עצום אחרי שאנו יודעים את מה שחז"ל לימדונו: **גדול המחטיאו יותר מן ההורגו**, ואין מי שתבוא אחרי שנה של עבודה עם ערבים ימ"ש ותאמר: אז אנחנו ככה והם ככה יש כל מיני סוגי אנשים... הלא מי שמכיר היטב את המנטליות שלהם יודע היטב שבכל רגע נתון הם יכולים להפך (או ליתר דיוק לגלות את פרצופם האמיתי) ולהיות חיות טרפות במלא מובן המילה ד' ישמור... וצריך לדעת שככה זה אצל כל מי שנאמר עליו "רק אין יראת אלוקים... והרגוני", ולצערינו כבר הוכח שזה לא משנה אם יש לו או אין לו כיפה כזו או אחרת-

12

רציתי לחדד את השאלה. אני חושבת שלא מדובר רק במי שעובדת בסביבה חילונית. **גם בסביבה חרדית יש התקררות.** כמובן שונה, אבל יותר מסוכנת. לדוגמה, אם פעם הייתי מסתכלת על אחת שכל בגדיה מהקניון בתור בת בינונית או אפילו פחות מזה, היום בנות מאד נחשבות קונות שם וזה סוחף. ישנה התקררות קולקטיבית. השאלה איך אנחנו שומרות על כל מה שלמדנו וכל מה שהרגשנו כשהיינו בחורות.

13

קראתי את המייל ששלחת עכשיו, ות'אמת? הופתעתי. דווקא כאחת שעובדת במקום חרדי, (אך לצערי לא נפרד לנשים ולא חסום כראוי. כל מקום והניסיונות שלו) אני מתחככת בנשים חרדיות בכל מיני רמות וסגנונות ולפעמים אני מרגישה קצת 'דפוקה', אני אומרת לעצמי שמילא אם הייתי עובדת במקום חילוני ומישהי שם לא הייתה מבינה למה אני לא משוחחת עם עובד נחמד יותר ממה שחייבים, אז הייתי סופגת את זה, כי זה 'אנחנו' ו'הם'. אבל כשמישהי שהיא חרדית מפטפטת להנאתה עם גבר למשל ולא רואה בזה בעיה ולא מבינה ממה אני נרתעת, אז אני ממש מרגישה בודדה. (ולא באה להכליל או להכפיש חלילה, יש הרבה מאוד נהדרות, **אבל לצערי אי אפשר לומר שרוב מוחלט / כל החרדיות כולם בסדר, ושככזה מקום אין ניסיונות, כמו שחשבתי לפני שהתחלתי לעבוד...**)

14

אני מאוד מזדהה עם כל מילה ואשמח מאוד להיות שותפה לפתרונות. אני שואלת את עצמי:

הרי אני יוצאת לעבוד בכדי להקים בית של תורה, בנוסף ברור שקדושת האם משפיעה על הבית מאוד.

האם בסה"כ המשפחה שלי מרויחה או מפסידה מכך שאני יוצאת?

אחרי שחזרתי לעבודה שוב הזדעזעתי מחדש מהמושגים, ואני יחסית במקום עבודה שמור.

הנושא החשוב שאת מעלה היום הוא רלוונטי גם לחברות חרדיות שעובדות יחד במקום עבודה חילוני.

אצלי למשל, **עיקר הבעיה היא שיש חרדיות שכן מרשות לעצמן דברים שאני לא**, ולפעמים זה מעלה תהיות אצל המעסיק.

למשל: ארוחת בוקר משותפת חודשית שאחת ה**חרדיות** אצלנו יזמה, או יום הולדת 50 לבוס, גם ביוזמת אותה נמרצת...

כשיא שלחה מייל חגיגי, פשוט הגבתי לה: "את רצינית, או שזה בצחוק?" והיא הגיבה לי: "אני לא מבינה מה הבעיה..."

ונהיה עם זה בלאגן רציני במעורבות עמיתותנו המרוחקות שדאגו שבסופו של דבר כוולנו (בעוונותי) נצטרף לאירוע המרשים, לפחות לחלק של ההפתעה ולא לחלק של הארוחה... מצמרר להיזכר בזה...

אני חושבת שלא פעלתי נכון בסיטואציה הזו, אולי הייתי צריכה לגשת אליה ולהסביר כמו שצריך.

צריך לזכור שהרבה פעמים זה מגיע מתמימות, אולי הן גדלו בסמינרים ובבתים שפחות חנכו לצניעות בדיבור ובעבודה.

בכלליות זהו נושא שקצת מפנה אצבע מאשימה החוצה, הרי הבנות האלו לצערנו בדרך כלל אינן חלק משמורה כזו או אחרת...

ולעניות דעתי צריך לפתח מיומנות איך להסביר להן, איך לכבד אותן, ואיך להבהיר למעסיק בצורה מכובדת שלכל אחת עקרונות משלה ובעיקר להתפלל לסיעתא דשמיא ולפרנסה נקיה.

אם אין לו יראת שמים - הוא יכול להיראות C האדיב C הנחמד והמוסרי והישר ובעת מבחן... ד' ישמור...

ולא שחלילה יש להם מידות רעות וכדו' אלא פשוט את כל מה אנו יודעים על קדושת החיים והבית ותכליתם וכו'... פשוט אין להם בדיסק (או שיש אך בצורה מעוותת מאד לצערינו) אקווה שהועלתי משהו

18

בנוגע לשאלה שהועלתה לדיון בקובץ יהודי 'מתורבת'

ראיתי בספר חומת הדת של מרן הח"ח (פרק ב' בהערה):

כתוב שהיצר הרע יושב בין מפתח הלב -

בניגוד ליצר הטוב "לב חכם לימינו" שמשפיע על האדם לעשות רק טוב היצר הרע לא משפיע על האדם לעשות רק רע אלא לפעמים משפיע עליו לעשות מעשים טובים

כדי להגיע מזה לתכלית רעה. **ויש רשעים גמורים ומחללי שבת שעושים טובות לאנשים והוא עצת היצר כדי שאנשים ילמדו ממעשיהם.** ועוד מביא שם בשם הגר"א שהמינין רובן טובים

19

ב"ה שזכיתי ל2 חופשות לידה בשנתיים האחרונות, ושני בנים מתוקים בלע"ה:

כי צריך להיות בבית כמה חודשים, בלי סביבה "רחוקה", כדי לחזור למה שאנחנו באמת

צריכות להשקיע בו. להתחבר לעצמינו ולנסות להחזיר לעצמינו את הרגישות ואת המושגים הנכונים.

פרק ב'

נשיאה טובה

ובו נקרא מילות הזדהות ונשיאה בעול עם הקושי העצום

בל הכאב עליהם... והזעזוע, שיישארו בעוצמתם לתמיד, עד ביאת המשיח בב"א! (ובתקווה שאז לא נצטרך בכלל לצאת לעבוד, גם כשלא תהיה כבר סביבה מקפאה כזאת...)

6

הנושא הזה קשה מאד
צריך כל הזמן לנסות לשמר גם כשהלב קר לנסות לחמם.....

7

כ"כ מזדהה!!!
העלה דמעות בעיני
הצילו!!!

8

מזדהה...
מעריכה את היושר והנכונות להסתכל לעצמך בעיניים.
אני חושבת שכדי לשמור עם הרגישות הזו ולא להתקרר, צריך לעשות עבודה יומיומית עם עצמך (וזה מאוד לא קל, אני לא מצליחה...)
אשמח מאוד לשמוע עצות של נשים שכן מצליחות.

1

מזדהה על כל מילה בכאב ענק.

2

מזדהה מאוד מאוד עם כל מילה...

3

אחות יקרה, את צריכה לשמוח! לרקוד משמחה! שאת עדיין מרגישה! שעדיין זה אכפת לך ועדיין כואב לך שאת לא מספיק מרגישה וכואבת וחמה, כי אני כבר איבדתי את התחושה, ועד שלא ניערת אותי, לא הרגשתי... הצילו!!! איך מחזירים את הרגש?
מסכימה עם כל מילה. האם בגלל שאנחנו יוצאות לעבוד, נגזר עלינו להיות במקום הקר הזה? גם אני רוצה ומחפשת את החום המדובר...

4

וואו אני כל כך מזדהה עם מה שאת כותבת!!!!
הלוואי שתזכי להיות שליחה טובה...
מה שברור שכל דבר שצריך לעשות לא יהיה קל...

5

שלום. מזדהה ומחכה לתשובה שתחמם גם אותי... הגבולות שמורים ב"ה, מקווה שאצליח להמשיך כך בס"ד.

פרק ג'

תפילת הדרך

הפרק של לפני הכל, אחרי הכל, וגם בתוך.

תפילת הדרך • הפרק של לפני הכל, אחרי הכל, וגם בתוך • 17

כמו "ד', באתי לפה למען שמך ותורתך- תעזור לי שלא אצטנן!!"- זה גם מכניס למודעות, גם מתזכר- ובעיקר מבטיח המון סיעתא דשמיא!! והעצה השנייה שלי- שמתי לב שהדברים היחידים שלא זה אצלי ימינה ושמאלה למרות שכבר כמה שנים אני "גולה ממקום תורה"- אלו דברים שהתקשתי עליהם ברמת קיצוניות, וגם דיברתי עליהם בקול. פשוט לא נעים לי לחתוך את הקווים, ולכן אלו דברים שלא השתנו למרות שאולי נהיה הרבה יותר קשה איתם (שימוש באינטרנט, יחס נכון בין בית לעבודה ועוד המון דוגמאות- שבעבודה רציפה עם אנשים שלא משלנו ושלא מעריכים את זה- הרבה יותר קשה להקפיד עליהם...)

5

גם אני נמצאת בכזו סיטואציה של עבודה במקום עבודה חילוני ומרגישה שהרגש נשחק.

ומשתדלת מאד להתפלל על זה כל יום להשם שישמור לי על הנשמה שלא תתקרר - ולהפך שיחמם לי את הנשמה ושלא אשמע דיבורים שאינם ראויים וכן שבעז"ה עוד אעבוד בסביבה טהורה ונקייה של לכתחילה.

תפילה זו עוזרת מאד חוץ מהסיעתא דשמיא, לזכור מה אני רוצה מעצמי, ואיזו תהום פעורה בינם לביננו,

6

תפילה - עד היום התפללתי על עבודה ברווח ולא בצמצום בנחת ולא בצער וגם שלא יזיק לרוחניות. לאחרונה חשבתי למה להעצר בתפלה כאן, **שאפשר להתפלל לא רק לא להינזק ברוחניות אלא גם שמקום העבודה יוסיף לרוחניות.** לפעמים זה לשבת ליד אישה שחזקה בתחום החסד ולהתחזק ממנה עוד יותר, לפעמים אישה שמאוד נזהרת לא לפגוע בשני, אישה שמכבדת הורים מאוד ועוד מעניין כמה יכול להיות מפתיע

7

לאחר תקופה כה ארוכה של עבודה בלתי פוסקת, מתזזת בין בית - בעל - ילדים - עבודה,

1

באמת צריך לא "להתייבש"-לא לאבד את הרגש, **לא לעבור יום בלי שקוראים או שומעים משהו חדש, ובזה השמורה עוזרת...** אבל גם מאוד חשוב להתפלל על זה שלא "נתייבש" **ועצם הבקשה מעוררת אותנו לחשוב ולפעול בעניין, בעזה"ת.**

2

באחד מימי תשעת הימים בעודי עולה לעבודה (בניני ב. ס. ה. שרובם הגדול אינם שומרי תומ"צ) ספונטני יצא לי להתפלל על כל הבנות האומללות שאני רואה מול עיני ופשוט הרגשתי איך אני מצטערת בצער השכינה נראה לי זה עצה שיכולה לפעמיים לעזור, **להתפלל על כל הרחוקים ולנסות להרגיש את הצער של הקב"ה וממילא זה נותן לך תחושה של יותר מרוממת ואחרת**

3

שלום וברכה. רציתי רק להודות על הרעיון של כוונה ב"יגדל", מאז שקראתי זאת ב"שמורה" אני אומרת את "יגדל אלוקים חי" ככוונה יותר גדולה ומשתדלת להתרכז בשש מצוות הכתובות שם. אני רצה מוקדם לעבודה וחוזרת מאוחר הביתה לבית ברוך הילדים ב"ה, ואין לי את האפשרות להוסיף כמעט כלום לתפילה (שש זכירות לדוג') **וזה נתן לי הרגשה כ"כ טובה לדעת שגם אני יכולה להגיד 6 זכירות דרך "יגדל". יישר כח!!!**

4

אין לי עצות מדי חכמות בנושא הכאוב הזה... מצטרפת לגמרי לבקשה למי שהצליחה- שתחלוק את המתכון הסודי... רק דבר אחד (שנים בעצם) - שמעתי על הרבנית קנייבסקי שהייתה עובדת במשרד כאשה צעירה, אם אני לא טועה היא הייתה מסיימת כל יום ספר תהילים לפני שיצאה לעבודה - למען לא תכשל חלילה...

אז ודאי שאנחנו לא בדרגה ולא מסתבר שנמצא פתאום את הזמן הפנוי לזה- אבל עצם זה שזוכרים לפני שנכנסים למשרד למלמל תפילה קצרה

הסיפור הנ"ל ששלחת ממש חיזק אותי, ואני בטוחה שבורא עולם יודע את כוונותינו הטובות ויפתור את המצוקות.

8

ראשית אני מזדהה עם הכותבת, בתחילה אנחנו מרגישים את ההבדל בכל רמ"ח ושס"ה אבל עם הזמן כוח ההרגל מקהה את הרגש...

שמעתי פעם ממורה שאמרה אם **אנחנו רוצות להתחזק במשהו עלינו לשנן ולחזור על הנושא שוב ושוב בפסוקים / במחשבות ולא להרפות** בבחינה "האמנתי - כי אדבר" אם אני רוצה לחזק את האמונה, להגיע ל"האמנתי", עלי "לדבר", לחזור ולשנן בכל צורה או דרך אפשרית ובמיוחד בדברים הקטנים של יום יום מהם ניתן להיבנות.

כדי שהגחלת לא תכבה ועוד יותר כדי להבעירה, עלינו לדאוג להביא חומר בעירה, לא מצאתי עד כה פתרון קסם. אבל אולי יחד נחשוב על פסוקים/ תפילה קצרה בבוקר על הנושא (בתחילת דרכי בעבודה, בדרך הייתי מתפללת שאצליח לשמור על עצמי ולא להתקרר) שיסיעו לנו במשך היום לזכור ולא לשכוח וממלא להמשיך להבעיר את החום הפנימי שלנו.

הייתי סוף סוף בחופשת לידה, במחיצתה של השכינה-התינוק הכי מתוק בעולם!

כעת סיימתי אותה וחזרתי לעבודה, למרתון. אני קוראת את המיילים המחזקים שלך בתוספת סיפורים של ס"ד

ומגיעה למסקנה שצריך להתפלל, פשוט להתפלל.

היה כ"כ טוב בבית, מקום שמור ומוגן מפריצות ומאינטרנט. התחזקתי רק מלהיות בבית בלי אינטרנט!

ושאלתי את עצמי למה כדאי לי בכלל לחזור לעבודה אם אני מרגישה אבודה שם, מבחינה רוחנית.

התשובה של בעלי הייתה שצריך פרנסה, ובכל מקום יש ניסיון. ואני צריכה להיות חזקה ולמצוא פתרון לאינטרנט מסונן יותר.

אבל לא רק זה מפריע לי, אלא גם החברה המעורבת, חברות החדר החילוניות והרועשות עם סיפורים ופטפוטים עד בלי די.

בקיצור, אז רק תפילה!

פרק ד'

דרך תבונה

ובו נעצור. נתבונן. ונקבל כוחות חדשים!

שאני עובדת בה, הגיע איש מיתוג, והיה כמה פגישות איתו וצוות החברה, על איך אנחנו רוצים להציג אותנו מה אנחנו רוצים שיבינו שאנחנו וכו' ומאז כל החברה אמורה לפעול לפי הערכים שנבחרו.

ולילה אחד כפי שאת כותבת שיושבים בבית וכואבים את המצב, נפל לי האסימון.

בשביל מה אנחנו באנו לעולם? מה המיתוג שלנו? מה אנחנו רוצים להרגיש? לייצג? מה הערכים שלנו? **אנחנו המיתוג של הקב"ה, איך אנחנו אמורות לפעול?**

לי אישית מאז הרבה יותר קל וממוקד. בכל דבר לחשוב - מה אני בתור המיתוג שלי אמורה לעשות. "בכל דרכיך דעהו" (וכמובן לא רק בעבודה אלא בכל מהלך החיים עם הבעל, הילדים - ומחה ה' דמעה... ההורים והשכנים וכו'...) תודה, שתזכי להפיץ את האור בעולם כה חשוך ומבולבל

4

בעלי אמר בשם הרב הוטנר

של חכמי ישראל מברכים - "שחלק מחוכמתו ליראיו"

על חכמי אומות העולם - "שנתן מחוכמתו לבשר ודם"

מה מברכים על פרופסור יהודי לפיזיקה - אין ברכה.

זה כמו פרי שלא בשל, שלא הגיע ליעודו, מבזבז את כליו על דברי שווא- הוא לא ראוי לברכה

5

אני מכירה את המילים והתחושות הקשות שהעלתה הכותבת מקרוב

גם אני עבדתי בסביבה מעורבת וגיליתי **איך לאט לאט הנפש היפה מפסיקה לסלוד מכל המכוער שסביב** ובעצם כבר לא יפה כל כך, וגם דברים שהיו מאוד ברורים קודם כבר ברורים פחות

ואיך קוים אדומים מתעגלים ומתעקמים נוכח "לא נעים" כזה או אחר...

אישית החלטתי שזה קרב על החיים שלי ועל עתיד משפחתי

1.

אני חושבת על הנושא הזה הרבה- איך לשמור על חמימות אבל בתחום אחר- כאשר אדם נמצא בצרה או מחכה לישועה. התפילות נשפכות, מעומק הלב, אבל כשהדברים מסתדרים איכשהוא, יש הרגשה של- תודה, רשב"ע, אני כבר מסתדרת... התפילות הרבה פחות בהרגשה של תלות בהקב"ה. שוכחים איך חזקנו את עצמנו כל הזמן באמונה, קיבלנו קבלות טובות.

וחשבתי איך אפשר לשמור על התחושה הזו של תלות בהקב"ה גם כאשר הכל זורם. **ונראה לי שהתשובה לזה זה התבוננות.** להקדיש לזה זמן, ואם אין זמן- מאיפה שאין. לחושב ממי מגיעה כל הטובות עד שמגיעים להרגשה גדולה של הודיה ואז לגשת לתפילה. ואם זה בנושא של חמימות מצד "מקפיא" בעבודה- להתבונן על צער השכינה, על הגלות, על כל הטובות שיש לנו שהאחים שלנו כ"כ חסרים. ההתבוננות הזו, לעניות דעתי מחזירה את החמימות מחד, והצער על המצב מאידך.

2

הבעיה כל כך נכונה...

כי אנחנו הרי משתדלות להיזהר ולהישמר, לקיים מצוות ולהיות טובות וקדושות, **אבל היהדות זה לא רק רשימת כללים ארוכה** של עם מי מותר ועם מי אסור לדבר, מתי לאכול ומתי לישון. כל הכללים (שחייבים לשמור עליהם גם ככה, בתמימות) נדרשים ביחד עם עבודת ה' בלב, ביחד עם **הקשר לאנא עבדא דקודשא בריך הוא...**

לאחרונה אני משתדלת לחשוב בדרך לעבודה למה אני בכלל הולכת אליה, למה לי כל זה. נכון שאני נהנית, ושכולן היום עובדות. אבל המטרה שלי - שבעלי יוכל ללמוד... וזה נותן קצת חשק לעבוד אפילו בחנוכה למשל... כמו שהוא בכולל - אני בעבודה...

3

מאד התרגשתי לקרא. עצם העובדה שזה מפריע, זה חלק מהבערה (הכי קל להיות בחדר מורות...). מה שלי מאד עזר זה דוקא מיתוג מחדש שעשו לחברה

מידי פעם אני שומעת את ה"את לא נורמלית שאת עובדת בכזה שכר! בשוק היית מקבלת פי שלוש בערך!"

ומחייכת לעצמי... אלף - כי תמיד נעים יותר לחיות בהסתפקות מתוך בחירה ולא מתוך הכרח, ובית- כי אני יודעת כמה אני מרויחה ב"ויתור" שלי...

הרבה הרבה יותר מכסף - אני מרויחה חיים של עבודה ה' - חיים פשוטים ושמחים של גידול ילדים בנחת (יחסית),

בלי ערובי דעות ומחשבות ומרוץ אחרי הישגים קלושים של עולם-הזה שחולף כמו חלום.

אני מרויחה קשר חם עם הילדים שלי שלא היה יכול להתפתח במינימום זמן (גם אם איכותי)

וקשר עם בעלי ועם עצמי...

יתכן ונשים אחרות מצליחות בכל הנ"ל גם בהיותן עובדות - משרד, אולי הן עובדות במקום בו יש נשים חרדיות בלבד או מאוד קרוב לבית או מעט שעות.

אני מאמינה שכל אחת יכולה למצוא דרך להמעיט בעבודה ככל האפשר (במסגרת משכורת שמספיקה) כדי לאפשר לעצמה להתמקד בחייה במה שחשוב באמת.

אבל מי שעבודה במשרד מעורב גורמת לה בלבול וקהות - מוטב שתחשב שוב רווח מול הפסד, שחש ושלוש לא יצא שכרה בהפסדה

6

שלום,

קודם כל אני מאוד מזדהה עם הבעיה, ב"ה אני בתחילת דרכי בעולם העבודה (בסה"כ כשנתיים עם חופשת לידה באמצע) וכרגע אני מרגישה רק זרות ושוני מהעולם החילוני,

אבל החשש להגיע למצב הזה שאתרגל לחיים של שקיעה בעולם החומר במקום רדיפה אחרי מצוה קלה כחמורה מטריד אותי מאוד.

נראה לי שהמפגש המתמיד עם חילונים מעלה את השאלה של חיים חומריים לעומת חיי תורה בצורה מאוד חדה, אבל האמת היא השאלה הזו קיימת בכל

ואם אין בי את הכוחות שלא להיות מושפעת עלי לעשות כמעשה יוסף הצדיק ופשוט... לברוח!

ה' עזר לי וניתב דרכי בחסד ורחמים כך שהניסיון לא היה גדול כמו שזה אולי נשמע.

היום אני עובדת מהבית, בחברה קטנה המעסיקה חרדיות בלבד, עם צוות מדהים ואיכותי (אנחנו מחזקות אחת את השנייה מאוד!)

המשכורת היא בערך מחצית ממה שהייתי עשויה להרוויח במשרד ממשלתי (או פחות לפי החשכ"ל החדש...)

אבל ב"ה מספיקה למחייתנו, ודורשת 8 שעות עבודה יומיות נטו ללא ברוטו של נסיעות וכו'

העבודה מהבית מזכירה לי כל יום מה המוקד המרכזי של חיי ומה מטרתי האמתית פה בעולם, וכי העבודה היא אמצעי פרנסה בלבד ולא "הגשמה עצמית" משום זן שהוא

משום שביתי-מבצרי, בעלי וילדי הם הקריירה שלי והם המקדמים האמתיים שלי בחיי-

מקדמים אותי לכיוון של הסתכלות פנימה, עבודת המידות ועבודת ה' שלא הייתי פנויה אליה במרוץ הלקום-בחמש - וחצי כדי להספיק ברבע - לארבע למען

אני לא מפספסת מסיבה בגן ו"ש-לום" וחיבוק של צהריים, ואפילו מספיקה לעשות דברים שמשמחים אותי מידי פעם, כמו לצייר, לנגן או לתפור או להכין עוגות עם הילדים ולצייר איתם

נכון, זה דורש ממני הרבה יותר עבודה עצמית - משמעת, גבולות, אמונה ובטחון (שה' יברך את כספנו ויספיק לכל הוצאותינו...)

אבל בשביל מה אנחנו פה אם לא בשביל לעבוד?

השמחה והסיפוק בידיעה ב"ה אני מצליחה לעזור בפרנסת ביתי ולפנות לבעלי זמן ללימוד תורה

לצד ויתור מינימלי ככל האפשר על הילדים-על הזוגיות ועל עצמי (!) נותנים לי את הכוחות להמשיך בדרך הזו...

והזמן להסביר את ערכי היהדות אבל אפשר למצוא הזדמנויות - כל אחת לפי מה שמתאים לה - להביע את מה שטמון בכך ואת ההבנות שלך על חיי תורה ומצוות כפי רמתך, זה יכול להיות בעיסוק מסוים עם עולם ההחזרה בתשובה (למי שמכירה יש פרויקט חברותא בטלפון - למי שמתאים לה דבר כזה או פרויקט שראיתי של המרכז הארצי לטהרת המשפחה "לאמץ אחות" וכד')

זה יכול להיות גם בשיחות עם ידידות שהקשר איתם בנוי בצורה שנושאים כאלה יכולים לבוא לידי ביטוי - לא רק מה את עושה עם הילדים אלא גם לשם מה את עושה את כל זה.

לי אין ניסיון חיים עשיר (בסה"כ אם צעירה לשניים) אבל נראה לי שאם הולכים עם משקפיים כאלה שהדרכת התורה וההבנות שלנו מכוחה מתייחסות לחיי החולין הפשוטים אז החיים עצמם מזמנים ומציבים לפיתח את השאלה כיצד נכון לנהוג ומה נכון לעשות בסיטואציה כזו או אחרת וההשתדלות לשקול ולחשוב ולא רק "לשלוף" מה שנראה מעלה את האדם עצמו ופעולותיו הפשוטות לרמה אחרת, בנושא הזה זה לא דווקא לעשות מעשה אחר אלא למלא את המעשה בתוכן

(דוגמא שעלתה לי עכשיו- כולן נזהרות שלא לבזבז את הזמן בעבודה ולעבוד ברצינות צריך רק מעט כדי להפוך את זה לזהירות מגזל ולא רק כרצון להצלחה - וזה האמת שיש בזה עבודה של "בכל מאוֹדך" - בכל ממוֹנך- שהממון יהיה כשה... ולדעתי הצורה הטובה להתחזק בדבר כזה היא לתת לזה איזשהו ביטוי) מקווה שהועלתי בדברי ובכל מקרה תודה עצומה על היוזמה של "שמורה במבול"!!

7

זה היה בליל הושענה רבה, בעלי ישב בסוכה ולמד עם גיסי, רק זה לבד המיס לי את הלב כי בד"כ הוא לא נוהג ללמוד בבית.

אני הייתי צריכה להכין את חג שמחת תורה בו אירחתי את המשפחה. הופתעתי לגלות שישנו כנס שעושים באופן קבוע ביום זה בשנה, בו מגיעים כל מיני רבנים ומרצים לדבר במשך כל הלילה עד לשעת הנץ.

ציבור ובכל אדם באשר הוא **וצריך להבין שהתורה והמצוות באים לתת לאדם חיים נעלים גם בתוך מסגרת החיים הרגילה שלו** - החומרית יותר שמוצגת בעיקר ע"י אנשים שלא זכו כלל לאור התורה והמצווה בחייהם.

צריך להבין שבתורה יש את החלקים בהם האדם מתרומם אל הקב"ה כמו בשבת, בתפילה, במועדים בקיום מצוות ויש גם את מה שהתורה מופיעה בחיים שלנו - כמו ההלכה שמתייחסת להרבה מצבים שהאדם נתקל בהם ומדריכה אותו מה לעשות וכמו מהלך חיים שלם שכולך נכנס לתוכו - להוליד ילדים, לגדל אותם, לחנך אותם - שכל אלו דברים שהקב"ה רוצה מאתנו כמהלך חיים שלם שנעשה למען שמו ובזה המעשים החיצוניים דומים מאוד למעשים של כל אדם בעולם ומהווים את הסדר הנכון והמתקן גם של אומות העולם ובחלק הזה השוני בין ישראל לעמים הוא פחות גלוי לעין ויותר שייך לחובות הלבבות - לשם מה אתה עושה את כל זה ומה כוונתך בכך.

ולכן המפגש עם העולם החילוני (שכיום גם הצורה החיצונית של עולם המעשה שלהם מעוותת בהשפעת אומות העולם שרובם לא רואים לנכון כמטרה בחיים לבנות משפחה יציבה ולהשקיע בחינוך ומידות טובות) עלול להשפיע עלינו מאוד כי אנחנו מזדהים איתם במידה מסוימת.

כתוצאה מהבנה זו נראה לי שקודם כל יש לחדד מהי ההתמודדות, מדוע אנחנו עלולות להיות מושפעות להבין מאיפה זה נובע ובשלב השני להתמודד עם הבעיה בשני המישורים שהתורה מחנכת אותנו:

במישור של עליה למקום גבוה יותר מצד אחד - בזמנים המתאימים לזה - כמו לא לוותר על תפילה מידי יום (דרך אגב לפי רוב הדעות נשים חייבות בתפילה - תפילת שמו"ע -מדאורייתא), למצוא הזדמנויות ללמוד ולהעשיר את הידע שלנו בכל המצוות שאנחנו מקיימות, מהותן, צורת הקיום שלהם וכו', להתנתק קצת מעולם החולין בשבת, להתמלא בחגים ועוד ועוד "כל אשר בידך לעשות עשה".

אבל בזה לבד לא ענינו על הבעיה עצמה שמופיעה בחיים היומיומיים יותר ולכן לדעתי כשנחשפים לחיי החולין בצורתם המעוותת ללא תוכן פנימי ברמה יומיומית ותמידית צריך להשתדל למצוא הזדמנויות להביע את המענה שיש לנו ולדרך התורה על הצורה הזו, בעבודה זה לא התפקיד ולא המקום

דרך יבואנה • ובו נעצור. נתבאר. ונקבל כוחות חדשים! • 23

זו ואז הבנתי שהלב שלי חם, רק שהוא עסוק בד"כ בעבודה, ילדים, בישולים, שלום בית... **שבעצם כל התפקידים שלי הם רוחניים, רק צריך להתכוון לשם מצווה!**

שמעתי ולא רציתי להפסיק, ההרגשה העיקרית שהרגשתי בזמן הזה היא - כמה אני באמת מעריכה ומתרגשת עם התורה, עם המצוות ועם עמ"י... בישלתי עם דמעות בעיניים... זה היה אחד הלילות המרוממים שהיו לי בשנה

פרק ה'

חברים (?) לדרך

ובו נסיר מעמיתנו לעבודה את כתר החברות

סותרת במידה מסוימת את הרתיעה, הפחד, וההרגשה של "שלא שם חלקנו כהם". צריך להבין שיש פה מציאות של התנהגות יומיומית של "אין אלוקים". אנחנו לא יכולים להישאר אדישים לזה- ולהתנהג "איתם" באופן רגיל לחלוטין. יש בהתנהגותם טומאה ורשע, שאם לא שהיו נותנים לנו את ההיתר של "תינוק שנשבה" - היה לנו אסור להסתכל בפניהם. אני משערת שיש בנות שיוצרות קשרים חמים מאד מתוך תחושה של קידוש ה'. אבל - באופן אישי - אני מרגישה שחיי קודמים.

אולי אחרות מסוגלות ליותר... אני משתדלת להרגיש עד כמה שיותר שאנחנו שונים... אני בעד שגם הם יסתכלו עלינו כ"שונים" - זה רק יעזור לנו בהתמודדות מולם...

3

ודאי ששיבה עם נשים שאינם מאנ"ש מקררת!!!

כי תמיד יהיו להן ממושגים שונים מאתנו

כי כשההשקפה שונה הכל שונה

אישה שיותר פתוחה מאתנו מכניסה לי מושגים שונים

הרצונות שלה שונים וזה משפיע עד מאד

זה מקרר בדלת האחורית...

4

זה בהחלט קומפליקט. לפעמים זה לא רק ארוחת צהרים, פשוט מישהי שיושבת לצידך, והנושאי שיחה, הביטויים ושאר ירקות הם ממש לא לרוחך... מצד שני יש ענין של יחסי אנוש (וכן, גם קידוש השם להראות שאת מתנהגת בנימוס ובדרך ארץ).

בד"כ פעמים רבות עולים גם נושאים שאינם לרוחנו (הם לא מבינים או שלא רוצים להבין...) **לכן צריך לשמור על גבולות וזה בהחלט לא קל!**

הרבה הצלחה לך ולכולנו לבחור את הבחירות הנכונות ולהצליח ללכת בין הטיפות!

1.

חוץ מכל מה שנכתב, ובלי קשר דווקא לאינטרנט.

נקודה שאני מנסה להזכיר לעצמי דווקא בקשר לקשרים שנוצרים עם נשים (לא מהציבור שלנו) במקום העבודה.

היא משפט שבעלי אמר לי, לא זוכרת בשם מי **"במקום שאין חיזוק, לא צריך להיות חיבור"**.

כל קשר שהוא עם אנשים שמטרת חייהם היא לא לעלות בדרך העולה בית ק-ל וממילא הקשר איתם גם לא מוביל לכיוון זה, לא צריך להיות. צריך להיות נחמדים כמובן אבל לא שם לחפש את "חברות הנפש".

2.

שלום,

מרגישה הזדהות רבה עם הנכתב. אכן קשה מאד לשמור על החום במקפיא. לא מתיימרת לומר שחשתי לא כהים במידה זו או אחרת, עם הזמן החולף. אני חושבת שכמובן, אין פתרון קסם, וזהו ניסיון לא קל. תפקיד האישה על כל מקרה, **הוא בדווקא מתוך החומר- לקדש... להתעסק בחולין- ולהישאר בוערים**. זה גם נותן כח, כי זה אומר שאנחנו מסוגלות לזה, וגם נותן לנו להבין שזה תפקיד של חיים. זה לא משהו שניתן לפתירה במחי יד.

יותר ממה שיש לי מה לומר בנוגע לחימום הרוחני, יש בי כאב גדול שנוגע יותר למוניעת ההתקררות. אני חושבת **שמי שעובדת במקום "מעורב"- צריך לשכון בה פחד עצום מההתקררות**, מעצם השהייה בחברתם. הפחד הזה הוא **לא "סתם" פחד. הוא צריך לגרום לנו לריחוק, עד כמה שניתן, מאחינו הטועים**. גם מנשים שאינן שומרות תורה ומצוות. כי הריחוק הזה הוא לאו דווקא מסיבות של צניעות. אלא פחד מהחיבור- ומהשפעותיו.

לרצות שלא לשמוע / לראות דברים שאינם תואמים את הלך חיינו. לא לדעת... זה יגרום לנו להתעניינות מינימאלית, ברמה של נימוס בסיסי. אני מרגישה שהתעניינות לאחר אירוע חברתי שהתקיים בחברה, שאני יודעת בוודאות שהסגנון והאווירה מאד לא התאימו לנו, ההתעניינות- "איך היה-

חברים (?) לדרך • ובו נסיר מעמיתנו לעבודה את כתר החברות • 26

הברורה ועל הגבולות שעלולים להטשטש בניסיון הזה של עבודה בחברה חילונית.

7

אין דבר כזה נשים חילוניות שיושבים עימן ואין בזה שאלה של דיבורים לא ראויים!!

8

בעקרון יש עם זה בעיה.

ההסבר שאני יודעת לכך הוא, שגם אם אין במפורש דיבורים בעייתיים, **עצם האווירה והרוח שנושבת בין הדיבורים היא של נהנתנות, פריקת עול וכו'.**

מספיק שכל נושא השיחה הוא הטיסה הקרובה לחו"ל, בגדים, מסעדות וכו' בשביל לגרום לאישה ירידה ביראת שמים, גם בלי שתרגיש.

אני לא מדברת, על נושאים כמו: "למה בעלך לא שומר על הילד החולה ונשאר בכולל", ו"למה בכלל הוא לא יוצא לעבוד?" שגם אם לאשה נראה שהיא חזקה ואיתנה בדעתה... הדיבורים מחלחלים ומשפיעים עליה בתת מודע.

חשוב לציין שלעיתים בעיה כזו יכולה להיות גם בעבודה עם נשים המתקראות "חרדיות", "דתיות", אך הדיבורים והחשיבה שלהם שונה מהדרך היהודית האמיתית.

בהצלחה לכולם!

5

אכילה מקרבת!! ועם הזמן זה שוחק. יכולה להיות השפעה לא רצויה. יש הבדל עצום אם את יושבת עם נשים כאלו לצורך עבודה פעם בכמה זמן או שאת יושבת באופן קבוע או אפילו פעם ב לאכול איתן. זה עלול להשפיע.

בהתחלה אכן נזהרים מאוד אבל אח"כ ההרגל שוחק ופחות שמים לב וחץ מזה הרי וודאי שהשקפותיכן שוות ואם מדברים על כך זה יכול לאט לאט לחלחל פנימה ולהשפיע בהצלחה!!!

6

שלום!!

אין מילים בפי להודות על השמורה המדהימה הזו ששומרת עלינו בתוך המבול, ומחזיקה אותנו חזק שלא נטבע חלילה בשטפון... אני מרגישה שזה נותן לי חוסן פנימי, ועוצמה מול החברה האחרת כל כך... אני חושבת שזו בעיה לאכול ארוחת צהרים בחברת נשים חילוניות וכן להתידד איתן, כי קשר עם חברה חילונית משפיע, זה מקרר את הרוחניות, מכמה סיבות:

• לשמוע סיפורים שאין בהם לכאורה פסול, **גם כן חושף אותך למציאות חיים שהיא ריקנית**, שהיא רודפת אחרי גשמיות ואין בה מוסריות וכו' וזה מקלקל.

• **עצם הידידות והקרבה לאדם חילוני מורידה את הרמה הרוחנית שלך** - כי כדי להיות חברה צריך להזדהות ברבדים מסוימים וזה אומר שאת נותנת לגיטימציה לאורח החיים שלה אם את מתידדת איתה.

• **האדם הוא יצור חברתי, מושפע מאד מסביבתו** ולכן אם אנו לא מוסיפות עוד ועוד גדרות ברורים שאנחנו שונים מהם, אנחנו עלולים למצוא את עצמנו בהתדרדרות רק בגלל הסביבה שאנחנו נמצאות בה מידי יום ולכן חשוב מאד להוסיף סייג שאני לא מתידדת עם החילוניות רק כדי לשמור על ההפרדה

חברים (?) לדרך • ובו נסיר מעמיתנו לעבודה את כתך החברות • 27

התרבות של ארוחת צהריים במקומות חילוניים מאפשרת זמן של שיח חברתי ואינטראקציה שלא קורית במהלך העבודה עצמה.

זאת לא סיטואציה שאנחנו רוצות להיות בה, גם כשאנחנו יושבות רק עם נשים. (ואם יתחילו לדבר על נושא שלא מתאים לך? תשאירי את השניצל בצלחת ותקומי?)

אני כותבת מניסיון אישי של הרבה שנים של אוכל ליד המחשב, כשמסביבי כולם אוכלים בחדר אוכל.

ורק לספר לך, שיצא לי לראות נשים חרדיות יושבות בארוחות מעורבות, ברור לי שהבעל שלהן, או הן עצמן כמה שנים קודם, לא היו מרוצות מהסיטואציה.

עדיף להגדיר מראש שאת אוכלת לבד, כדי לא להיקלע לסיטואציות שלא היית רוצות לנכוח בהן. בהצלחה, ובתיאבון: -)

11

קודם כל תודה רבה לקהילה המיוחדת הזו שכ"כ מחזקת אותי אני קוראת בצמא כל מילה.

כאחת שעובדת בתוך קבוצת בנות חרדיות במקום עבודה חילוני אני חושבת שיש המון השפעה על הנשמה הטהורה

של אשה יראת שמים שיצאה לעבוד במטרה שבעלה יוכל לשבת וללמד (גם אם היא לא מורגשת מיד, יש דברים שרואים רק בטווח הרחוק)

כבר נאמר גדולה לגימה שמקרבת את הלבבות ופה זה לא טוב שזה יקרב את הלבבות ובוודאי לשבת ביחד לאכול זה משפיע אין ספק!

כאחת עם אופי זורם ומדבר שמתי לב שבאופן כללי דיבורים עם נשים לא שומרות תורה ומצוות לא מוסיפות יר"ש ולא מביאות לשום מקום (אולי בעצם למקום נמוך יותר)

בוודאי שעדיף להשתדל כמה שפחות להיכנס לשיחה (אני יודעת כמה זה קשה כי הן מאד מאד מאד נחמדות ומתעניינות)

9

שלום לכותבת היקרה,

לאחר שהתנסיתי בנושא שהעלית בשאלה אני מרגישה שאני יכולה לענות לך:

ודאי וודאי שיש בעיה לשבת עם נשים לאינן לרוח התורה

המקרה שאני התנסיתי בו הוא שאני עובדת במשרד עם גברים (חלק חרדים) בתוספת שתי נשים חרדיות לשעבר.

האחת- לא סימפטית ולא יוצרת קשר

אבל השניה- חברותית ביותר

ברגע הראשון הזדעזעתי ממנה, מה היא אמורה להיות חברה שלי??????

אבל חוץ ממנה, לא היה פה למי להגיד בוקר טוב...

לאט לאט נהיינו חברות

ואחרי תקופה, תודה לד' שבעלי קלט שהקשר לא מתאים לאישה שמורה וצדיקה כמוני, לא רוצה לספר לכן מה שמעתי ממנה...

ובהוראת רב ניתקנו את הקשר בצורה עדינה

התפללנו לד' שתעזוב וב"ה אחרי חודש היא עזבה

מהניסיון הזה למדתי- התרחק מחבר רע!

גם אם אני כבר אישה עם ילדים...

וכבר עברתי את הגיל של חברה מקולקלת

היצה"ר עומד לפתח נו תמיד...

הרבה הצלחה בכל

בהערכה

10

תחשבי על סיטואציה שבה המנהל שלך מבקש להצטרף לארוחה, תקומי??

חברה משפיעה. נקודה.

וכומוכן שכל בילוי ביחד מקרב את הלבבות והופך את ההשפעה למשמעותיות יותר ועם זאת פחות מורגשת...

גם כש "כמוכן, לא מדובר על מצב שבו ישנם דיבורים אשר אינם לרוחנו" כמו שכתבה השואלת. **השפעה היא בדברים יותר דקים בדר"כ.** אורח החיים, הסתכלות ויחס למצבים ומציאויות שונים בחיים. , וכו...

זה משהו שקשה להגדיר ולראות אבל הוא משמעותי ומזיק מאוד!!

אני באופן אישי בחיי היומיום מאוד חביבה ונחמדת אבל משתדלת לא להגיע לרמה של קשר אישי וחברי. (וזה קשה! מאוד! כי גם אני צריכה חברה ומרגישה בודדה...)

לגבי ארועים שמשותפות בהם רק נשים - אשמח לשמוע איך אפשר להתחמק מהם בצורה הגיונית. (כי ההסבר הנ"ל לא יכול להיות מיועד לחילונים... :))
ישר כח על המדור שמביא לנו הרבה תועלת!

13

אני רוצה להחזיר לך בשאלה- מה נקרא לפי דעתך "נושאים שאינם לרוחנו" בתחילה צורמים לך דברים הכי דקים שיתכן והם לא כאלו גרועים, ולאט לאט את מתרגלת אף אליהן והגבול הולך ומתרחק וכידוע לתהום אין קרקע...

היא עמוקה הרבה יותר ממה שאנחנו חושבים ומודעים ב"ה

14

לגבי השאלה אם לשבת לאכול עם נשים לא משלנו - מישהי אמרה לי פעם, שלפני שנכנסה לעבוד אמר לה סביה שתמיד תקפיד לא לאכול יחד עם אנשים לא משלנו. אימצתי זאת גם לעצמי ואני מאד מודה לה שהאירה את עיני בעניין.

אבל צריך לזכור שעל דברים שמוותרים עליהם בשביל הקב"ה אז רק מקבלים שכר יותר גדול! אני מרגישה על עצמי שככל שאני יותר נשמרת אני נשארת יותר טהורה, התפילות שלי הרבה יותר חזקות, אני מרגישה קשר עם הקב"ה הרבה יותר, ושמתי לב שכשאני מדברת איתן יותר אז אוטומטית זה משפיע גם על הרוחניות שלי, התפילה למשל אחרת, אז כמוכן שאין כמו להישמר, ולשים כל הזמן יד על הדופק ולזכור שאם קשה לך סימן שאת בעליה, גם שמעתי פעם שרוחניות וגשמיות זה הא בהא תליא וזה בא אחד על חשבון השני אין כמו לשמור על ארזניים נקיות כי א"א לדעת להיכן הדיבורים יובילו, גם הרבה פעמים עובדים חילונים שנכנסים למטבח ומתערבים בשיחה וזורקים פה ושם מילה והיא עונה להם ואת מרגישה שזה לא לעניין להישאר שם כי זה ממש לא מתאים לשוחח עם גברים לא בנושאי העבודה, אני מאד מאד משתדלת להישמר במקום עבודתי, עם גברים מדברת רק בענייני עבודה ועם נשים שלא זכו לטעום את טעמה המתוק של היהדות גם ממעטת מאד לדבר, למרות שהרבה פעמים מתחשק לי לדבר ולזרום, ובקשר לשבת ולאכול איתן אצלי זה ממש לא שאלה כי זה פשוט וברור שזה לא מתאים לי והן יודעות את זה מצוין ואפילו לא חושבות להציע, מה שאת משדרת זה מה שאת וככה כולם רואים אותך, כמוכן שיש לשמור על יחסי אנוש ודרך ארץ ולומר בוקר טוב ושלום בחיוך אבל ממש לא מעבר לזה, את שיחות הנפש שלי אשמור לבעלי היקר או מקסימום לבנות שמתאים יותר לשוחח איתן.
המון הצלחה וסייעתא דשמיא ואין כמו תפילה ובמיוחד תפילה על רוחניות שאף פעם לא שבה ריקם.

12

שלום,

אני חושבת שזו בעיה ואפילו בעיה גדולה.

פרק ו'

דרך המלך

ובו נגביה ליבנו בדרכי ד'!

התאור שתארה על הרגשות החמים שהיו לה בהתחלה מוכרים מאד ולואי שנזכה להם לאורך ימים.

אפשר להחליט בהתחלה לזכור מה "צורם", ולאחר זמן, גם אם זה לא צורם - להתרחק מזה.

לדוגמה אם בהתחלה צרם לך לדבר עם גבר (גם אם בנושאי עבודה) בפינת קפה, אז גם אם לאחר כמה שנים את לא "מבינה" מה כ"כ נורא בזה, תיזכרי שפעם זה היה נראה לך נורא והמנעי מכך.

4

את צודקת, זה תלוי גם בהסתכלות שלך... **כלומר אם תיקחי את זה בתור אתגר אפשר להגיע לרמות שלא הכרת...** לדעת להודות על כל ברכה, לראות את היופי שבעשיית המצוות בתור יחידה מול כולם וממילא יבוא הצער והפספוס על אלה שלא זוכים לכך...

וברגע שהם יראו אותך שמחה, מאושרת בדרכך, חיי זוגיות מאושרים וכדומה, זה סוחף וידיביק אותם... ככל שאת יותר חמה את משפיעה עליהם יותר וכשאת שבה לביתך כולך הודיה "כמה זכיתי". אשריך...

(בשונה מכתלי בית יעקב - השגרה מקהה את רגש ההתפעלות פה נדרשת עבודה משלך... השקעה פנימית וכשאת עובדת על עצמך הסיפוק רב והשכר גם כן)

הצלחה רבה... מנסיון!

5

המכתב הזה כ"כ מדבר מתוך גרוני וליבי!!!

אבל משהו קטן שאני חושבת - שלא ירדתי באמונה אלא התחזקתי, **לא פושרת בקיום המצוות אלא מנסה להתקדם ולזרוק קצת מידי פעם לסביבתי** וזוכה באיזו ברכת שהכל ממני שלא רגילה לעשות זאת תמיד וזה נזקף לזכות! לא הפסקתי מלרחם עליהם אני ממשיכה לחשוב ולראות עוד ועוד כמה ריקניים חייהם, מידי פעם אני עוד רוצה לנענע מישהו מההבל הזה כשמתחמם פתאום איזה נושא או מצב.

1

אני עובדת מזה 3 שנים בסביבה מעורבת.

ואני לתומי מרגישה בדיוק ההפך, ככל שעובר הזמן אני יותר ויותר מרחמת עליהם

ממבט ראשון הם נראים גרועים ושונים אך הרחמים לא היו קיימים אז בעוצמה מאחר ולא מספיק

ראיתי ביום יום כמה ריקניים הם בפנים כמה צימאון לכל זיק של קרבת אלוקים קיים אצלם בתת מודע, ובמקום זה הם ממלאים את עצמם בתאוות ותשוקות של העוה"ז.

אצלי דווקא העבודה מולם מגבירה לי את הגאווה היהודית ואושר אין סוף על היותי שומרת תורה ומצוות ומשתדלת להתעלות

כמובן שהחמימות הזאת מגיעה משמיעת הרצאות בנגן וקריאת מאמרים קדושים

בהצלחה

2

בנוסף משהו שעוזר לדעתי לשמור על השלהבת הוא להזכיר את הנבדלות היקרה. את בת ה' יקרה ואהובה. וכאשר אלו שסביבך אינם כאלו, **זכרי להפוך את תחושת המיעוט לתחושת רוממות וגאווה.**

3

אני חושבת שהתחממות שמרגישים בהתחלה **דווקא בגלל החידוד בין הקוטביים של העולמות** הוא משו מיוחד. מעין הרגשה מרוממת שמרגיש חוזר בתשובה בהתחלה.

אינני חושבת שמורה שעובדת עם נשים חרדיות מרגישה את החום ואת השמחה בהיותנו עובדי ד' ומאידך את הצער על כל הרחוקים ותפילה מעומק הלב שידעו כולם כולם את ד'.

6

דבר נוסף, כשאני לדוגמא נוטלת ידיים במטבח/ מברכת ברכהמ"ז באמצע היום, לפעמים אני רואה שזה קצת מוזר בעיני הסובבים ואז אני מחזקת את עצמי, קודם כל שהם מסכנים, הם פשוט לא מכירים את התורה והמצוות והחיים האמתיים וזה שהם לא מכירים זה לא אומר שאני עושה משהו מוזר... **מלבד זאת** אני נוטלת ומברכת ורק אח"כ אוכלת ושוב מברכת והם רק אוכלים... וכך בכל דבר...

ממשיכה לחנך את ילדי כמה שאני יכולה ומעריכה את החינוך שהם זוכים לו לעומת... נכון שאני כבר לא נבהלת באותה עוצמה כמו בתחילה לשמוע דברים שתצלנה אוזניים... אוי לי... אנחנו במצב של חיים של מסירות נפש, והמסירות נפש לפעמים מעמידה את הנשמה במסירות נפש. ואם אנחנו כואבות עדיין, אני מתנחמת שעדיין לא קהו חושינו. ואנחנו נשארות נאמנות לאמונתנו אולי גם להתאמץ להתפס לתלמידי חכמים לבני תורה- לשמוע ולספוג מהם, לשמוע שיעורים בקול הלשון, כמה שאפשר.

איתך בזו הדרך!

פרק ז'

תחנת דלק - הזדמנות פז

ובו שפע רעיונות להטענה ומילוי מצברים

1.

לאה יקרה,

כל מייל ממך הוא חזק עצום.

ולעצם העניין - אולי זה בנאלי ושגרתי ונדוש אבל אני מצאתי **שכאשר אני צריכה להיות מלאה וגדושה כדי להעביר מסרים חזקים לאחרים החום חייב להיות מספיק כדי שיתקיים "תופח על מנת להתפיח"...**

ובאופן מעשי: בשולחן שבת (כאשר השולחן משפחתי-אישי, כמובן) אני משתדלת לבוא עם רעיון מוסרי מתוך הפרשה, ולפתח אותו קצת. זה חלילה לא במקום בעלי - שכבודו במקומו, והוא אחראי על השולחן שלפני ה' ועל דברי התורה שעולים עליו, אבל כמה דקות שמחייבות אותי להתכונן כמו שצריך - ולו אפילו ע"י קריאה ב"קובץ גיליונות" וכד' - כדי להישאר מחוברת ולקרוא דברי תורה, פירושים ודברי מוסר והלכה.

גם התכנסויות של "כאחד", "משמרת השלום" וכד' הן הזדמנות טובה, אפילו למי שלא אוהבת לדבר בציבור - 4-2 דקות שאת צריכה להתכונן לקראתן, ולמלא את עצמך, מחייבות התבוננות והתעסקות בדברים החשובים באמת.

בנוסף - זה כבר למיטיבות לכת, יש אצלנו (אחוזת ברכפלד) שיעור שכונתי מידי שבת שנמסר בד"כ ע"י רבנית הקהילה.

מידי פעם אני מקבלת ממנה את השרביט ומעבירה אני את השיעור. זה כבר ממש מצריך הכנה ראויה של מהלך שלם וכו', אבל ממלא את הנפש ומרווה את הנשמה. ובאופן מאד אישי - שבוע שעבר עברתי אירוע טראומטי במיוחד בעבודה (וד"ל, ואכמ"ל), הרגשתי צורך (פיזי ממש) לקחת יומיים התנתקות כדי להירגע.

כ"כ נסערת הייתי שלא יכולתי לעשות כלום בבית, הסתובבתי מהכא להתם בחוסר מנוח. רבש"ע רחם עלי, ונתן בליבי רעיון להתנדב השבת למסור את השיעור, כך שאת היומיים הבאים השקעתי בשמיעת שעורים, עיון מעמיק במאמריו של ר' ירוחם ממיר ("אור וחושך", "דודות אחרונים" - אגב, אלו מאמרים שמדברים בדיוק על התמודדות בדור החשון שלנו. נושא השיעור

היה - עמידה בניסיונות (פרשת וישב - יוסף הצדיק)) ועוד. עד שבת כבר הייתי חדשה לגמרי: -)

חזקי ואמצי והמשיכי לחזק את כולנו יחד אתך.

וסיעתא דשמיא תלווה אותך בכל דרכיך - כראוי למזכה הרבים!

2.

אותי אישית השמורה מאוד מחממת, בתקופה האחרונה אני מגיעה לשולחן שבת "מוכנה", יש גם לי פירוש לפרשת השבוע וגם אם לא שלחתי לכולן "וורט" משלי, הרי שהשמורה גרמה לי לפתוח את החומש.

על המאמר של הרב פינקוס פשוט התענגתי... יש כאן מיזם גדול שמפיץ אור חם לתוך הבתים, יישר כח!!!! ואולי מותר לי להשוות - **מה שעשה בית יעקב בזמנו לנערות עושה היום השמורה לנשים עובדות.** ישלם ד' פועלך!

3.

אמנם אינני עובדת ב"תנאי קור קיצוניים" כמוך,

אולם בכ"ז אנסה לשתף

תקופה מאוד ארוכה שהרגשתי שאין לי שום פניות לקרוא או לשמוע משהו תורני.

אבל כעת אני מנסה... מחפשת... וכשאני מצליחה להאזין כמה דק' ביום למסר רוחני

משהו שאני מתחברת אליו, בדרגה שלי,

זה מעלה אותי ומחזק אותי מאוד! נותן כח לעמוד בפרץ מול הרוחות הזועפות. **אני חושבת שהכיוון הוא למצוא כמה דקות ביום ולעשות זאת כהתאוררות, ככיף,**

לא כמשהו שאני מוכרחה להקשיב עכשיו כי קיבלתי על עצמי...

כמה דק' בדרך לעבודה/ בחזור/ בזמן שטיפת כלים

4

אני מתחזקת בנושאים כמו אמונה ומדע, הוכחות לאמיתות התורה ועוד. זה גורם בסוף להרגיש שבעצם אין דרך אחרת בעולם חוץ משני ברירות: או לחיות על פי ה' או כמו בהמות עם ראש כמה שיותר עמוק באבוס מרוב פחד שלא יצטרכו לשאול מי הן בעצם ומה הן עושות פה בכלל.

5

אין לי הרבה מה להוסיף, אשמח לשמוע מהעצות של האחרות... רק דבר קטן ואולי גם נדוש - אפשר להטעין הרצאות מקול הלשון - יש שם מגוון עצום של המון מרצים ונושאים וסגנונות - **כל אחת יכולה למצוא משהו שמדבר אליה ולמצוא הזדמנויות שונות שמאפשרות "לדחוף" האזנה** - תוך כדי הכנת שבת ביום שישי בבוקר, נסיעות וכדו' או כל הזדמנות אחרת - אי אפשר לתאר כמה זה נותן!!!

6

אני שומעת מידי פעם שיחות של המורה פריידי שוב בקול הלשון, יש שם שיחות קצרות, בד"כ כ 20 דק', **והן ממש מלהטות את האש הפנימית שבתוכנו**, בערך כל שבועיים יש שיחה חדשה. ממליצה בחום!!! אפשר לשמוע את השיחות בקול הלשון: 03-6171045, שלוחה 5- שיחות של רבניות, שלוחה 13- המו' פריידי שוב שתחי'. וכן יש שיחות של הרבנית רות שמש כל יום בקו ישרי: 03-6171121

7

מאז שעזבתי את הסמינר, חשתי כי חסרים לי המטענים הרוחניים, החלטתי שאני חייבת את זה לעצמי ובעידודו של בעלי התחלתי לצאת לשיעורים של הרבנית ריבה לפידות ז"ל פעם בשבוע, הייתי מגיעה לשיעור בלי נשימה כמעט לאחר יום עמוס אבל לא הייתי מוותרת, שיחותיה היו ממלאות את המצברים ונותנות דלק לחמימות היהודית שלא תדעך.

שולחן שבת שלנו מלא בתוכן, בעלי משתדל מאוד להביא מ'עלינו לשבח' ו'טובך יביעו' של הרב זילברשטיין סיפורים מרתקים מלאים ביידשקייט, או שאלה הלכתית וכל ילד בתורו אומר מה דעתו וזה מכניס המון גם לילדים וגם לנו המבוגרים, לזכור על כל צעד ושעל את ההלכה שרק על פיה אנו חיים.

היום כמעט קבוע בשעות לילה מאוחרות, בזמן שטיפת כלים, העמדת סירים, קיפול כביסה אני מאזינה ב'קול הלשון' לשיחותיה של הרבנית רות שמש, המפחות בי חיות יהודית ומעניקות לי כוחות להתמודד מול רוחות הזרות ומקדשות את חיי החולין. השיחות עוסקות בנושאים שונים בבית היהודי: חינוך ילדים, שלום בית, עבודת המידות ועוד.

השיחה היומית קצרה וקולחת, מוגשת בטעם ואקטואלית ומלאה במקורות שלא הייתי מגיעה אליהם לבדי... **בסיום השיחה אני מרגישה במקום גבוה ומרומם יותר, כדאי להאזין כל מילה מיותרת.** (למעוניינות יש לחייג למס' 03-6171121 קו ישרי לרבנית רות שמש).

8

מקום עבודתי הוא בסביבה חרדית... ובכל פעם מתחדדת אצלי תחושת האושר בראותי את ההבדל בין אברך ל...

אך כמובן כדי לשמור על החום צריך לדאוג להיות להיות ליד מקור חום...

מקור החום יכול להיות השיעור היומי של הרבנית רות שמש

שתמיד אבל תמיד כשאני שומעת אותה אני מרגישה שהיא מדברת בדיוק מה שחשוב לי

זה נותן דלק לכל היום

כדאי לנסות 03-6171121

אין פתרון אחר מלבד להיות מחוברת להרצאות קבועות ויש מבחר גדול גם חברה קרובה מימי הסמינר עוזרת מאוד לשמור על מקור החום בוער (סיימתי לפני 15 שנה והקשר ממשיך ומחזק)

והמלצה לבנות שסיימו לא מזמן -טפחנה את הקשר עם חברות טובות -תשקיעו!

זה נותן המון בהמשך הדרך...

9

אוכל להמליץ לך על שיעורי היומיים של הרבנית רות שמש בטלפון:

03-617112

ועל שיעוריה של הרבנית פריידי שוב בטלפון

03-6171148

שיעורים קצרים, נראה לי בסביבות ה-10 דק' כל שיעור

והם מחיים אותי, בכל פעם שאני שומעת אותם

'מרטיבים' כלשונך...

10

ב"ה אני עובדת מול מחשב, בלי לקוחות ובלי טלפונים ויש לי אפשרות לשמוע הרצאות,

זה בין הדברים היחידים ששומרים על הגחלת שתמשיך לבעור.

מומלץ בחום לשים אוזניות ולהתעלם מכל הקרירות שבחוץ.

11

אני חושבת שמאד מאד עוזר **לימוד מוסר יומי** כמו פלא יועץ עוד רבים...

בנוסף, אשמח מאד גם לשמוע עצות...

12

בהקשר למאמר-איך לשמור על החום היהודי,

אני מקבלת כל בוקר מייל עם התחזקות יומית וכך אני פותחת את הבוקר עם זה,

זה לוקח כ-20 שניות לקרוא ולהתחזק ולהמשיך הלאה עם מבט שונה...

אפשר לשלוח מייל:

התחזקות יומית <9797236@okmail. co. il>

בכותרת לרשום: מעוניינת להצטרף למייל היומי.

13

אישה שעובדת במחשבים צריכה ללמוד מוסר כל יום (בשם גדולי דורינו),

מאז שהתחלתי ללמוד בקביעות אני מרגישה איזה שהוא שינוי, קטן אמנם

אבל משמעותי.

14

אולי זה נשמע קצת נדוש... אבל מעט לימוד מוסר וקריאת סיפורי צדיקים

(הכי מוכרים!) מאוד עוזרת לחזק את החוס, התמימות והשמחה בעבודת ד'.

15

זכיתי ללמוד בנווה ירושלים 7 שנים, ואני זוכרת שהרבנית הלפר תחי' תמיד אמרה לנו- "בנות... מצידו אל תזכרו שום דבר ממה שאני מלמדת אתכן כאן,

אבל דבר אחד תיקחו אתכן שתמיד תמשכנה ללמוד- שלא יעבור עליכן יום אחד בלי רש"י, בלי דבר תורה, בלי לפתוח את הספר ולקרוא פסקה מסוימת,

תמיד ללמוד, זה מה שמחבר אותנו..."

וזה ממש נכון, זה גורם לשלהבת שלא תכבה ואם יש מישהי שיכולה לצאת פעם בשבוע בערב לשיעור, זה ממש מחזק!!! לימוד יחד בצוותא זה גורם

לחיזוק גדול!

שנזכה להיות תמיד בבחינת יהודי בוער, אכי"ר!!!

16

ללמוד מוסר. כל יום או כל שבוע או שבת. למצוא לזה זמן. ספר שאוהבים.

ויש כ"כ הרבה. מכתב מאלהו, מסילת ישרים, אורחות צדיקים, הרב פינקוס,

לא משנה איזה. **העיקר ללמוד מה שאפשר והדברים עושים כ"כ הרבה בלב**

ובנשמה. זה בדיוק מה שצריך בשביל להוסיף דלק לאש הפנימית.

17

הזדהיתי מאוד עם הסיטואציות, גם אני הרגשתי כך עד לפני כחצי שנה, עקב תזכורת מטלטלת מבורא עולם חשבתי הרבה מה יכול לחמם אותי חזרה עם כל הלהט... והגעתי למסקנה שאם התקררתי- אני צריכה להתחמם באופן קבוע

התחלתי ללכת לשיעור תורה שבועי (הרצאה) וב"ה התחממתי! היום זה חוק בל יעבור אצלי, כמו שלא מפספסים עבודה לא מפספסים שיעור פעם בשבוע, אפילו שלפעמים זה קשה לצאת מהבית, כי לשמוע בנגן/ דיסק זה טוב ויפה אך לא כמו שיוצאים ומגיעים למקום תורה אני רואה את ההבדל בעיניים

אם רוצים שהתנור יהיה מוסק תמיד צריך להוסיף חומר בערה...

וכך יוצא שגם אם במשך השבוע טיפה מתקררים מיד מגיע השיעור ומחזיר את החום, וכשהשלהבת כבר בוערת קל מאוד ללבות את האש ולחמם את הסביבה... האש מתפשטת מאליה! חזקי ואמצי

ודעי שהרצון האמיתי לשמור על החום יקר וחביב מאד בעיני ד' יתברך הרצון הטהור הזה מראה לך שאת בכיוון הנכון ומן השמים יסייעו בעדך

18

אני משתדלת להשתתף בהרצאות (גם בלוח זמנים עמוס כמו של כולנו אני מתאמצת לפנות זמן כשמתארגנת הרצאה בשכונה), לקרוא חומר כמו טור על הפרשה בעיתון וכמובן את דבריה הנפלאים של ה'שמורה' שזכינו לקבל במתנה. אני מרגישה חובה להטעין את הבטרייה הרוחנית, לשמוע ולהתמלא.

19

על מנת לשמור על רמה רוחנית מומלץ לקרוא את "שמורה במבול"...

20

... דבר רביעי, הזכרת את זה, ואני גם ממליצה בחום לשמוע את השיעורים של הרבנית שוב לפי הסדר, מאז שהעלית את זה לענן, אני מורידה לעצמי כל פעם מס' שיעורים ומשתדלת להקשיב תוך כדי נסיעה, זה כ"כ חשוב, פעם ראשונה שלמדתי את הנושא בצורה כ"כ מסודרת, כמו כל נושא הלכתי שעלינו ללמוד, לי היו שם הרבה חידושים והלכות שממש לא ידעתי.

21

קראתי והזדהיתי עם הכותבת, והתגייסתי ל"משמר הגבול". למרות שצעדי הראשון כמתכנתת התרחש עם היותי סבתא, תחושותי ומחשבותי היו דומים להפליא למתואר, ואפילו הרגשתי שאולי נדבק בי משהו מהחברה הזו, כמו הצורך הדחוף לחופש וכדו' שלא הכרתי בעצמי קודם. חשתי בעצמות את הפירוש הידוע על המשנה בפרקי אבות, שהחברה הינה בעלת השפעה, כפי שריח הבשם או ריח הבורסקי מלוים כל העובר בחנותם, ואז, הגעתי לכמה מסקנות אישיות: כל אחת, הנה יחידה ומיוחדת, ולכן דרך ההתמודדות שלה יחידה ומיוחדת. אבל יש רעיונות משותפים שיכולים לעזור למי שמוצאת את עצמה מתאימה להם.

והרי רעיונות שמלוים אותי. הזכרתי, ואני מזכירה לעצמי בכל עת, שהגעתי אל המקום הזה לגמרי במכוון ע"י בורא עולם, ויש לי כאן תפקיד. ח"ו, בשום אופן לא להחזיר אותם בתשובה, אלא להחזיר את עצמי בתשובה, וליצור לעצמי אי של קדושה.

הפטנטים שעוזרים לי, בתקווה שאתחזק עוד ועוד:

לפעמים גיסה, אחות, אמא, בת בוגרת, זאת מכבסה טובה ובושם מעולה לנקיון מה שנדבק בנו בעבודה.

נוכחתי, שבסופו של חשבון יתכן ויש תועלת עצומה מן התפקיד הזה. כיון שגם בתוך החברה הסגורה שלנו, יש צורך בשריון, היצר הרע לא פוסח על שום מקום או אדם, וישנם עמלקים קטנים שמצננים את האמבטיה בפינות רבות בחיי כולנו, גם המורות והגננות. **והשריון שאנו צריכות ללבוש, ועמוד השדרה המתורגל שלנו, יכולים לעמוד לנו בכל מיני צמתים בחיים.**

בתודה עצומה על המפעל הכביר, ועל ההשקעה הלא פשוטה, בתקווה ובתפילה שתמשיכי להאיר לכולנו, ונזכה להיות שמורות באמת

22

להיות מחוברים לחברות יראות שמים ולמקור הטענה רוחנית קבוע (לימוד בספר מוסר, האזנה לשיעור קבוע בטלפון, הצטרפות לתוכנית מבחנים וכדו'). 23

רציתי להמליץ בחום על קו הטלפון 'שמועה'!!
השלוחות קולעות ומגוונות, מרעננות וממלאות בידע מרתק ומטעינות בדלק והמון כח!!
0772268910

ביציאתי מן הבית, כשאני נושקת למזוזה, להתפלל תפילה קצרה לזכות לעשות את רצון ה', ולהיות שמורה (על הדרך תפילה גם על המשפחה), ולקדש שם שמיים. זאת לא רק תפילה, זאת גם תזכורת "דע מאין באת, ולאן אתה הולך". לשמור מרחק מכל השיחות שמסביבי. ואם יש חדר נפרד, לסגור את הדלת, ממש להרגיש כאילו יש חומה מפרידה בינינו.

גם אם מישהו מספר משהו באופן אישי, למזער מאוד את התגובה. אם אפשר להסתפק בהנהון בלבד.

הרעיון שעומד מאחורי הוא שהדיבור הינו טריגר למחשבות ולרצונות בחינת "האמנתי כי אדבר" - מאמינים במה שמדברים, אם מדברים פחות שטויות - חושבים פחות ורוצים פחות. וכאשר לא שותפים בשיחות, לא משתפים אותך יותר. **החברה הינה מראה - אם אני מרוחקת, מתרחקים ממני.**

במהלך היום, "לדבר" עם הרבש"ע ולבקש ממנו עזרה, פשוט במילים שלנו. זה עוזר פלאים.

הרגש היהודי החם מתוחזק על ידי עבודה, לזמן את עצמנו לחוויות רוחניות, כמו תפילה בבית הכנסת, הרצאות בקלטות או בערבים, אפילו שירים מעוררים.

לשמור על קשר חם ורציף עם אנשים שמרוממים אותנו. לא כל בעל יודע להיות משפיע רוחני, גם אם הוא צדיק ותלמיד חכם. לפעמים זה חברה טובה,

פרק ח'

דרכים נוספות

ובו נקרא על עוד דרכים יצירתיות לעמוד איתן למול סחף
פגעי הסביבה

1

... דבר שלישי, עצה פרקטית, (דומה לעצות שהציעו רבות לדמיון שהאבא / הבעל / מישהו צדיק נמצא בחדר ושומע)

לי אישית הייתה בעיה בעיקר בשיחה עם לקוחות בטלפון, הם לא ראו מולם "חרדית" והרגשתי שהשיחות נהיות קצת קלילות, אך הבעיה הייתה שתוך כדי השיחה, לא הייתי זוכרת ומסוגלת לדמיון משהו, הייתי עסוקה ומרוכזת בתשובות שהייתי צריכה לספק, מה עשיתי, התחלתי להקליט את עצמי (בעזרת mp3, מיד כשהטלפון היה מצלצל), אמרתי לעצמי הרי בכל מקרה השיחה מוקלטת, ויום אחד אצטרך לשמוע אותה שוב, אז למה שלא יהיה לי גם העתק? הרגשתי שזה יעזור לי לשמור על המילים יותר, וכך אם תהיה לי התלבטות האם צורת השיחה בסדר או לא, אוכל להשמיע למישהו מבחוח שיחווה דעה, את האמת, לא הייתי צריכה - **עצם הידיעה שהשיחה מוקלטת גרמה לי בתת מודע לדבר בצורה שלא אתבייש אח"כ להשמיע אותה**, אני יכולה לספר שלאחר תקופה השיחות די נכנסו למסלול, הם קלטו שאני קרירה ומרוחקת משהו, ויכולתי להפסיק עם זה.

2.

נכון לתקופה הנוכחית אני עובדת מהבית, אבל אני עדיין זוכרת את הכאב, הבלבול והרצון החזק לשמור על מי שאני, לשמור על התחושות, הרצונות והרגשים כמו בהתחלה. רעיון שאולי פרקטי יותר למי שבתחילת הדרך, לפני שהתחלתי לעבוד (ובהמשך גם לפני שחזרתי מחופשת לידה) הייתי רושמת לעצמי את מה שאני מרגישה על כך שאני נאלצת לעבוד במקום כזה, שאני רוצה להישמר, לשמור מרחק, לזכור שתפיסת העולם שלי שונה, נעלה ואחרת וכו'... ואפילו רק כמה משפטים קצרים. ומידי שבוע/תקופה הייתי קוראת את זה. ככל שעבר זמן, ראיתי לצערי שאני מתייבשת... **אבל לקרוא את מה שאני עצמי חשבת קודם ולהשוות ולבדוק איפה אני עכשיו היה בשבילי תזכורת מתמדת מחייבת ומרעננת.**

3

חשוב חשוב ושוב חשוב לדעתי הוא לשבת בחדר נפרד, זה מונע כ"כ הרבה בעיות, ועוזר כ"כ לשמור על מרחק, ולדבר באמת אך ורק בענייני עבודה, **שלושת רבעי מהניסיונות שבנות תיארו היו יכולים להיחסך אם לא היו יושבות באותו חדר**, תחשבו על כך - עצם הישיבה בחדר אחד מזמינה מפגשים הרבה יותר דחופים, התעסקות עם עניינים שוטפים (המזגן, החלון...) היחשפות לשיחות פרטיות, מי שעדיין לא יושבת בחדר נפרד אני ממליצה לה בחום לנסות לדרוש לעבור לחדר סגור עם דלת, זה פשוט חיים אחרים! לי הייתה תקופה שנאלצתי לשבת עם עובדים בחדר אחד (מחולק לקיבוקים) אומנם לא הייתי מחליפה כמעט מילה עם העובדים מעבר לבוקר טוב ושלוש בסוף היום, (למזלי הטוב זה התאפשר כי הייתי וותיקה מהם, ורק לפעמים הם היו באים לשאול שאלות מקצועיות) (עד שנודע להם שאני רק בת 21.5 (הם היו גדולים ממני בכ-10 שנים) ואז השאלות פסקו כמעט לחלוטין :-)

4

קשה אם המצב שלא יודעים איך לשמור על החום היהודי. **פשוט תזכרי תמיד שזה גועל נפש!!**

ומה שלי עוזר, זה לשים לב בפעם הראשונה שפתאום משהו נראה לי, לא כ"כ מזעזע, לשאול את עצמי, למה?

למה אתמול כן והיום לא- ז"א להבין שהערכים האמיתיים לא ישתנו, רק שאני צריכה להזכיר זאת לעצמי. ואם עדיין קשה לי להיות בטוחה, תספרי למישהו מבחוח (ברמה...), (אחד כזה שלא יתקלקל ממך) והוא כבר יאפס אותך... וחוף מזה אולי מה שנקרא לצעוק כל פעם בליבי "שבת"...

5

כשנכנסתי לעבודה (המעורבת לצערי...) קיבלתי על עצמי בעקבות שיחה עם מישהי גדולה וחכמה, לספר לבעלי כל דבר הקשור ליחסי אנוש בעבודה, זה אולי נשמע מיותר ולא קשור, אבל מדהים לראות בשטח כמה שזה יעיל! **לפעמים תגובות, חיכוכים, חיוכים וכו' מבפנים נראים טבעיים וסטנדרטים,**

אבל מבחוץ ממש לא...!!! ההרגל הקהה את חושינו לצערנו ולא תמיד שמים לב לבעייתיות שבעניין, ולכן משהו שהרגש היהודי (השמרני!) שלו עדיין חם, יכול לעצור אותנו, לעורר אותנו, ולחמם אותנו.

זה כמובן לא חייב להיות בעל, כל אדם קרוב בעל הרגשים אפילו בשיחה של פעם בכמה ימים יכול להעיר את חושינו הרדומים. שווה מאוד לנסות!!!

6

דבר אחרון, **כדאי להצטייד באוזניות למקרה הצורך שבו מתחילים לדבר ואת חוששת לשמוע דברים שאינם ראויים.**

7

ישיבה בקירוב נפרד עם נשים יראות שמים היא מאוד משמעותית. יש לנו מעין חממה משלנו.

8

אני כ"כ מזדהה עם מה שכתבת ויש לי תשובה מניסיון אישי!!! כשמקפידים על 2 עניינים מרגישים את השינוי!!!

1. **לשמור על גדרי הצניעות לפי ההלכה בשיחה עם גברים**, זה נשמע פשוט וברור אבל בפועל זה לא תמיד נראה כך

2. **להתנתק כמה שיותר מהאינטרנט** שזה אומר להשתמש רק באתרים שחייבים לעבודה וליותר על כל שאר האתרים שבמזל היום קרי נקסט וכל השאר, זה מחבר אותנו לעולם שלהם. אני בטוחה במיליון אחוז שכל אחת שתעשה שינוי בדברים האלו ההרגשה שלה תשתנה ותתרומם, היא תרגיש בחממה טהורה, מובדלת מהעולם הקר ועסוקה בהבאת קדושה הביתה ולא מושגים חילוניים.

זה קשה, זה שווה!

9

שמעתי בזמן האחרון משהו שאותי חיזק מאוד אולי כדאי לפרסם (סוף סוף אני גם תורמת ולא רק נתרמת)

תמיד כשאמרו לי **"בכל רגע ורגע שאדם חוסם פיו זוכה לאור הגנוז"** זה היה בהרצאות על שמירת הלשון או על פגיעה וכד',

שמעתי בזמן האחרון את זה על עניין הצניעות בין גברים לנשים ומאוד התרגשתי כי מי כמונו שעובדת עם גברים יכולה להבין את הקושי הנורא, היום יומי, לא להוציא מהפה מילה אחת מיותרת שלא לצורך, אבל מי שזוכרת (ואני רוצה לתלות לי על המחשב בעבודה דף קטן) **"בכל רגע ורגע שאדם חוסם פיו זוכה לאור הגנוז"** זה מחזק ומרומם ונראה לי מאוד עוזר.

9

מספר פעמים בשבוע עלי לנסוע באוטובוס בסביבה חילונית לחלוטין לעבודה, לעתים במשך זמן רב אני החרדית היחידה בכל הסביבה. לימדתי את עצמי שני דברים: אם אין כסא בודד פנוי לא כדאי לשבת! לא בזוג ולא ברביעיה...

ודבר נוסף - במשך כל הנסיעה אני אווזת בידי את הסידור, במקום לשים בתיק... המציאות של סידור מחזקת, מרוממת ונותנת אחיזה גשמית ורוחנית באמת שלי. לא להאמין כמה כח זה נותן...

ועוד מבט קטן שעושה לי שינוי במחשבה ובהרגשה:

מבחינתי כל חילוני נאור ומטופח המוביל כלב הוא "רועה צאן" ותו לא! המחשבה הזו מעלה חיוך על פני: ומזכירה לי את הילדים היקרים שהם ה"ביבי" האמיתי שלנו...

פרק ט'

להאמין בדרך

לא יאמן כמה שזה חשוב!

חייבת להקדים שברור לי שברגע שהעלית את הנושא על הכתב ועוד יותר מכך - לפורום כזה, אני מאמינה שההתעסקות בו תעורר ותועיל לך יותר מכולנו - שהרווחנו על הדרך להתעסק בנושא חשוב זה...

בכל התיאור שלך תפסו אתי המילים: "מרגישה שהיום אצלי המבט הוא סוג של: בסדר, אז אנחנו ככה - והם ככה. יש כל מיני סוגים של אנשים..."

האמת שבקריאה ראשונה התיישבתי לכתוב את כל הנאום הארוך הזה, אך בקריאה שנייה הבנתי שאת התכוונת לכאוב את הקרירות בנוגע לאחינו התועים, ואני לקחתי את המשפט הזה לכוון אחר לחלוטין. בכל אופן משאירה את מה שכתבתי גם כי אני לא אוהבת לעבוד לחינם (-) וגם כי הנושא אמנם לא עונה למה שדיברת עליו אבל יכול להיות רלוונטי לדילמות אחרות.

אני עובדת במקום מעורב הכולל עובדים דתיים וחילוניים. שמתי לב לנקודה שזקוקה לברור חשוב. במידה מסוימת החברה החילונית ועד יותר ממנה - הדתית (לא החרדית), הינה מאד מכילה שוני בין אנשים. הנאורות העכשווית מתבטאת במתן לגיטימציה לכל דעה ואידאולוגיה. אגב, זהו הבסיס לאידאולוגיה השמאלנית שמסוגלת להצדיק מחבל כי מבחינתו הוא עשה מה הוא חושב שנכון.

בתקופה מסוימת התגלעו וויכוחים רבים בין החברה החרדיות במשרד שלי לכל השאר, והבסיס לכל הוויכוחים היה זהה: אין אמת אובייקטיבית, כל אחד והאמת הסובייקטיבית שלו. אין כלי בעולם שיכול לבחון אמת מסוימת בצורה אובייקטיבית - ולכן כל האמיתות הינן אמת למי שאוחז בהן. ובמילים אחרות - אין אמת אבסולוטית. מכח קביעה זו ניתנת רשות רשמית לכל דעה שהיא להיות קבילה, וכתוצר נלווה אנו יכולות לראות הערכה וכבוד מצדם לדעות שונות.

לעיתים כשאנו נפגשות בזה לראשונה - זה מבלבל. מבלבל לראות שלהבדיל ממנו, שפוסלות בעקביות כל מה שלא עולה בקנה אחד עם ההשקפה שלנו, יש מי שמכבד (ומכבד מאד, כחלק מהאידאולוגיה שלו...) דעות אחרות.

המושג - כל אחד והאמת שלו יכול להראות בעין שטחית נכון ונאור יותר מההצהרה "החשוכה": אנו בלבד אוחזים באמת המוחלטת.

כמובן שאין כוונתי שדעות כאלו עלולות לערער לנו משהו באמונה, אך לעיתים הן יכולות להשפיע על התת-מודע ולהתבטא בהרגשה.

מדובר בנושא רחב ועמוק שלא כאן המקום לדון בו, אך אם נצא מנקודת הנחה שאנו ב"ה יודעות בידיעה ברורה שאנו אוחזות באמת המוחלטת, עלינו להשיב את הידיעה אל הלב.

יתכן שנראה לנו שאנו נטועות עמוק עמוק באמונה. עם מספר דו ספרתי של שנות חיים קצת מוזר לחזור אחורה ולהגדיר עיקרי אמונה, אך אם לדבר על פתרון למצב-

דעתי היא **שיש לחזק אקסיומות פשוטות באמונה**. גם נושא בסיסי שכזה זקוק לתחזוק, במיוחד כאשר הוא מתחכך באידאות אחרות. אפשר ללמוד מספרים שעוסקים בנושא ולהזכיר לעצמנו דברים פשוטים - אך לא פשוטים בכלל. זוהי זריקת אידישקייט שכלית ורגשית שיכולה להחזיר לנו קצת מהרטיבות המיוחלת.

2

קראתי את המכתב המובא בלינק המצורף, ואני רוצה להתייחס אליו מזווית מקצועית: הנאומים הדמיוניים שהכותבת הייתה נושאת בליבה היו מכוונים בטעות כלפי חוץ-להראות לאחרים שהם טועים, **והלהט הזה לא נוצל לכוון פנימה - להתחזקות עצמית באמת ובאמונה**.

זה חשוב לאחרות שעדיין בשלב הזה כדי לטהר עד כמה שאפשר את הרגשות ולמצוא רק את החלקים הפנימיים שלהם, ולא למשל כמו שטבעי ביותר, שיצטרפו לכך רגשות תחרות, שנאה וכעס כמו:

תראו שאנחנו הם הצודקים, מי אתם בכלל. זה יכול בהחלט לעזור גם למי שבשלב שאחר כך כמו לכותבת המכתב, כי אף פעם לא מאוחר מכדי לזהות את המקור האמיתי לרגשות שלנו, שבעצם לא נעלמו-אלא רק החליפו צורה-ורק משם ניתן לטפס.

התחזקות אמיתית וכנראה דווקא זו עבודת ה' שהוא שלח לך ולכן הגעת לסביבה כזו, ולעשות את תפקידנו האמיתי בעולמנו - אף פעם לא מאוחר מדי.

במילים ישירות מעט יותר ובתקווה שזה לא יפגע - הדרגה האמיתית נותרה כשהייתה בגלל אי העבודה העצמית במוקדים הפנימיים והאמיתיים, וזה רק נראה כאילו יש כאן ירידה הדרגה בגלל כוח ההרגל, אך באמת לא הייתה

פרק י'

דרכיה דרכי נועם

ובו נגלה זוית ייחודית למיקום שלנו על גבי המפה!

[/http://zhalachot.org](http://zhalachot.org)

יש את עלוני אם בישראל שמאד מחזקים - מתומצתים ויעילים מאד לנשים עסוקות, או למצוא דרך אחרת להסיק את ה"בית", העיקר להשאר מחוברים) ולגבי האוצרות הכי יקרים שלנו - גם מה שאנו עושים בחדרי חדרים משפיע עליהם, אז אם נשקיע את הכוחות ושימת הלב בכיוון הנכון - בוודאי נראה גם פירות בחינוכם, כי מי שמוסר נפש ולא מתערה בתוך הבוץ, אפילו כשהוא זוהר ומפתה - ד' לא יפקיר את ילדיו...

כל הנ"ל הוא חיזוק לעצמי, ואם יסייע במשהו לאי מי - והיה זה שכרי...

2

משהו קטן שחיזק אותי - היה טיול לעובדים, כמובן לא השתתפתי, מתוך כ-20 בנות חרדיות השתתפו לצערי 2 בנות בטיול.

אחר כך באיזו הזדמנות של ישיבת צוות עם כמה חילוניות (היו רק נשים במקרה...)

אחת מהן אמרה - "יכולתי לדעת מראש מי תהיה בטיול ומי לא, את רואה שהן לא נראות אותו דבר"...

המשפט הקטן הזה חיזק אותי (למרות ובגלל שנאמר באגביות ולא לכיוון שלי בכלל...)

ש-כן! אפילו הן רואות את ההבדל בצורת הלבוש וההתנהגות היומיומית,

אז כמה הקב"ה שמח בכל דבר שמעלה אותי יותר!

1

אני חושבת שלכל אחד את הסביבה בה השי"ת נטע אותו - המותאמת לאופיו ולכוחותיו, והציפיה ממנו היא בהתאם.

הרמח"ל בדרך ד' מסביר את הצורך במשיכה לחומריות כדי לאפשר את הבחירה. אז באמת פחות חכמה להיות מקושרת מחדר המורות, אך דווקא במקומות שאנו נמצאות - אפשר לקדש את ד' פי כמה!!

כמובן שזה לא בא ברגל, כל דבר יקר ונעלה דורש השקעה וניתור של המצב כל הזמן וכו' - אבל מי אמר שזה פחות מתוק אצל הקב"ה מאשר מורות שנמצאות ממילא בתוך חממה? מי אמר שאנחנו עושות לו פחות נחת? **כל התגברות, ולו הקטנה, כל סלידה מהחומריות, שווה פי אלף מזו של מי שבתוך החממה!!**

אנחנו בחזית המלחמה - קר כאן, וקשה - אבל אנחנו לא בעורף, אנחנו בחטיבת גולני! נכון - זה מאד מאתגר, לפעמים מפחיד, דורש דריכות וערנות מרבית, אבל בצבא של ד' - אני רוצה להיות בחטיבה הכי נעלה.

זה נשמע מאד יומרני, ולכן אני מוסיפה, שכל העת אני משתדלת להרבות בתפילה, כי בחטיבה המסוכנת הזאת אפשר ח"ו גם ליפול, ואין מי שיוכל לבטוח ולהאמין בעצמו, אבל בכך אני מחזקת את עצמי לענין הקשיים.

לצורך שמירה על החום הפנימי בתוך הסיביר הזאת, צריך כל הזמן תזכורות (בכל אופן אני צריכה) - למשל השמורה שמחממת, למשל ספרי מוסר (אפשר להירשם ולקבל הודעה קצרה במייל כל יום

פרק סיום

סוף הדרך!

ובו נראה שפה הדרך רק מתחילה...

ונסיים בשיר מיוחד מפרי עטה של שמורה יקרה:

ואם נפחד ליבך פתאום
מה יהא עלי
ומה יהא על נשמתי
אז חידוש לי אליך יקירתי
את יכולה
בינות למסך ולמקלדת
בינות לפעילות השוטפת
ישנם יהלומים מסתתרים
ישנם בחירות יקרות
ישנו יום יום מאפשר
ואבא נמצא שם במלוא הפאר
שימי לב האירי את הפנס
הסתכלי על הדרך
והאירי את ליבך
כווני אותו לדרך הישרה
וזכרי החיים הם הדרך
כווני אותם
למטרה

והבדילנו
ונתן לנו
תורת אמת
וחיי עולם נטע
בתוכנו.
רוחניות
אינה דווקא פתיחת ספרים
או הכנת שיעורים
רוחניות אינה רק לימוד הלכה
או תפילה זכה
רוחניות היא היחס
הקשר
הפנימי העמוק
והרבה שלוחים למקום
והרבה שלוחים גם לקשר
ואם את מול מחשב ומקלדת
ואם את בחברה לא נפרדת
ואם את עסוקה ביום יום

וכאשר תקום מן הספר,

תחפש באשר למדת

אם יש בו דבר אשר תוכל לקיימו,

ותפשפש במעשיך בבקר ובערב,

ובזה יהיו כל ימיך בתשובה

(אגרת הרמב"ן)

וכאשר תקומי מן הספר והמייל,

תחשבי על הדברים יומם וליל,

כי במשבצת הזאת שצבועה באפור

בטמפרטורה שהיא גבולית על הכפור

במקום שלא ברוך, זה בערך

לא ממש תואם את הדרך

זו בחירה שלך לקחת מ'שמורה'

ולקבל החלטה שאין לה תמורה

כן, אנחנו חזקות ויכולות

לשמור היטב, לדורות, על הגבולות!!

